

VÄYLÄN VIEHELUPA-ALUE

Pello 30. tammikuuta 2014

C/O Heikki Jolma
Jolmantie 22
95700 Pello
0400-180704
heikki.jolma@vaylanviehelupa.fi

SUOMEN VALTIONEUVOSTO

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@vnk.fi

AVOIN KANTELUKIRJE JA KORVAUSVAATIMUS

Me, seitsemän Pello-Kolari alueen järjestäytyneitä jakokuntaa, kalastusoi-keuden haltijat n. 70 km pituisella Suomen puoleisella osalla Tornionjokea Juoksengista Väylänpäähän eli Juoksengin kalastuskunta, Niemen-Saloniemen kalastuskunta, Turtolan kalastuskunta, Pellon kalastuskunta, Lempeän kalastuskunta, Kiuruniemen kalastuskunta ja Väylänpään osakaskunta, käännyimme avoimesti valtioneuvoston puoleen **saadaksemme oikeutta meille laillisesti kuuluvan omistusoikeuden toteutumiseen, jonka Suomen valtion kalastusviranomaisen, Maa- ja metsätalousministeriö ja Lapin ELY-keskus aluehallintoviranomaisena, on lakiin perustumattomalla toiminnallaan es-tänyt.** Vaatimuksista huolimatta valtion kalastusviranomaisen ei ole esittänyt mitään voimassa olevan lain, tuomion tai nimenomaisen oikeusnormin perustetta toiminnalleen ja menettelylleen.

LYHYESTI:

Me, kalastusoikeuden haltijat n. 70 km pituisella Suomen puoleisella osalla Tornionjokea Juoksengista Väylänpään; Juoksengin kalastuskunta, Niemen-Saloniemen kalastuskunta, Turtolan kalastuskunta, Pellon kalastuskunta, Lempeän kalastuskunta, Kiuruniemen kalastuskunta ja Väylänpään osakaskunta, irtauduimme Tornionjokeelle vuonna 1993 perustetusta Tornion-Muonionjoen-Könskämäen viehekalastuksen yhteislupa-alueesta ja järjestäydyimme omaksi Väylän viehelupa-alueeksi.

Ilmoitimme 5.1.2013 Lapin ELY-keskukselle irtautumisestamme Tornion-Muonionjoen-Könskämäen viehekalastuksen yhteislupa-alueesta ja järjestäytymisestä omaksi Väylän viehelupa-alueeksi pyytäen kalatalousviranomaisia huomioimaan muutoksen kesän 2013 kalastuksenjärjestelyssä.

Samalla pyysimme rajajokisopimuksen mukaisesti valtion kalastusviran-omaista neuvottelemaan lohenkalastuslupien myymisestä alueellamme, esittämään näytön valtion regaleoikeudesta loheen ja sopimaan regale-oikeuden arvo-osuudesta myytävissä kalastusluvista. Lapin ELY-keskus suhtautui tähän yhteydenottoon täysin passiivisesti jatkaen samanaikaisesti neuvotteluja Tornion-Muonionjoen-Könskämäen yhteislupa-alueen kanssa.

Kun Lapin ELY-keskus oli kyvytön hoitamaan asiaa hyvissä ajoin ennen alkavaa kalastuskautta, asia "kasvoi" niin suureksi, että Maa- ja metsätalousministeriö puuttui asiaan. Useista neuvotteluyrityksistä huolimatta Maa- ja metsätalousministeriö ja Lapin ELY-keskus eivät suostuneet myöntämään Väylän viehelupa-alueen muodostavalle jakokuntayhtymällemme oikeutta myydä lupia lohenkalastukseen omalla kalastusalueellamme.

Sen sijaan Lapin ELY-keskus, yhtymäämme kuuluvien kalastuskuntien tahdon vastaisesti, antoi oikeuden lohenkalastuslupien myyntiin Väylän viehelupa-alueen muodostaneen yhtymän kalastusalueella ulkopuoliselle toimijalle, Tornion-Muonionjoen-Könskämäen viehekalastuksen yhteislupaan kuuluvien kalastuskuntien yhtymälle.

Kalastusviranomaisen erityisen virkavaltainen toiminta on täysin kestämaton meille Väylän viehelupa-alueen kalastuskunnille, koska oikeustajuamme ja käsitystämme laista on loukattu: sen lisäksi, että me kalastusoikeuksien haltijoina emme voineet myydä kalastuslupia omalle alueellemme, me Väylän viehelupa-alueen muodostaneen yhtymän kalastusoikeuksien haltijat jouduimme ostamaan vieraalta luvan kalastaaksemme omalla alueellamme.

VAATIMUKSET

Sen johdosta, että Suomi on valtiosääntönsä mukaan täysivaltainen tasavalta, jossa kuninkaalla ei ole määritettyä asemaa ja valtio noudattaa valtiojärjestyksen perusteita, jonka mukaan julkisen vallan käyttö tulee perustua lakiin, vaadimme että:

Valtioneuvosto asettaa viivyttämättä riippumattoman selvitysmiehen tutkimaan asiaa ja toimimaan yhteyshenkilönä Väylän viehelupa-alueeseen.

Valtioneuvosto antaa välittömästi riittävän rahoituksen, jolla Väylän viehelupa-alue pystyy tarpeellisessa mitassa puolustamaan oikeuksiaan.

Valtio palauttaa kaikki vuosien kuluessa Tornionjoella ilman oikeusperustetta keräämänsä varat korkoineen niiden oikeille omistajille.

Valtio korvaa ensisijaisesti viranomaisten aiheuttamat vahingot. Korvattaviin vahinkoihin tulee sisältyä lupatulojen menetyksen lisäksi myös muut aiheutuneet menetykset. Erityisesti tulee arvioida, kuinka suuri merkitys lakiin perustumattomalla vallankäytöllä on ollut laadukkaan kalastusmatkailun kehittymisen edellytyksille.

Kaikki ne valtion virkamiehet jotka ovat osallistuneet ilman oikeusperustetta tehtyyn vallankäyttöön Väylän viehelupa-alueella, asetetaan valtion toimesta oikeudelliseen vastuuseen.

Erikseen selvitetään missä määrin viranomaisten toiminta on ollut syrjivää. Syrjintään syyllistyneet asetetaan valtion toimesta oikeudelliseen vastuuseen.

Sisäministeriö selvittää asiaan liittyvät poliisin toiminnot ja varojen hankinnan, sekä ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin poliisin yhteiskunnallisen luotettavuuden palauttamiseksi.

Oikeusministeriö selvittää asiaan liittyvät syyttäjän toiminnot, sekä ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin syyttäjälaitoksen yhteiskunnallisen luotettavuuden palauttamiseksi.

Kantelun tekijät toteavat, että asiassa on jo nyt piirteitä ja menettelyjä, jotka perustelevat asian viemisen joko yksin tai yhdessä ruotsalaisen tahon kanssa kansainvälisiin foorumeihin.

Vaatimustemme perusteiksi esitämme seuraavaa:

TAPAHTUMAINKULKU JA KIRJELMÖINTI

Tornion-Muonionjoelle perustettiin Suomen ja Ruotsin Rajajokikomission toimesta vuonna 1993 Tornion-Muonionjoen-Könkämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alue saattamalla silloiset kahdeksan lupa-alueetta yhteen. Jakokuntamme ovat olleet merkittävä osa tuota yhteislupa-alueetta. Yhteislupamenettelyllä ei ole lainsäädännöllistä pakotetta, vaan olemme olleet vapaaehtoisesti yhteislupa-alueyhtymässä mukana. Nyt; kun tilanne on lohen osalta Tornionjoella aivan toinen kuin 1993 ja koko Tornion-Muonionjoen jokialueen kattava kalastuslupa on

epätarkoituksenmukainen, erosimme Tornion-Muonionjoen-Könkämäenon yhteislupa-alueesta ja perustimme kalastuskuntiemme alueelle **Väylän viehelupa-alueen**.

Ilmoitimme asiasta 5.1.2013 kirjeellä suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen osoittamalle viranomaiselle, Lapin ELY-keskukselle sekä Maa- ja metsätalousministeriölle. Kirjeessä esitimme mm. *”Suomme Suomen valtiolle vielä mahdollisuuden osoittaa todeksi mahdolliset valtiolle kuuluvat kalastusoikeudet kyseisellä alueella. Tätä varten pyydämme Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikön edustajaa saapumaan 25.1.2013 mennessä Pellon esittämään todistuksensa valtiolle kuuluvista kalastusoikeuksista tämän yhteisluvan alueella ja neuvottelemaan näiden esitettyjen kalastusoikeuksien arvo-osuuksista uuteen yhteislupaan liittyen.”*

Pyynnöstä huolimatta Lapin ELY-keskus ei ole esittänyt minkäänlaisia asiakirjoja, joissa olisi näytetty toteen Suomen valtiolle kuuluva ehdoton omistusoikeus lohen ja taimenen kalastukseen mainitulla Juoksengin kalastuskunnan, Niemen-Saloniemen kalastuskunnan, Turtolan kalastuskunnan, Pellon kalastuskunnan, Lempeän kalastuskunnan, Kiuruniemen kalastuskunnan ja Väylänpään osakaskunnan muodostamalla Väylän vieheluvan alueella. Lapin ELY-keskus ei tuolloin suostunut edes keskustelemaan asiasta.

Vaikka koko jokialuetta kattavalle yhteislupalta ei esitetty oikeusperustetta vastoin perustuslain oikeusturvaa koskevia vaatimuksia, kevään 2013 aikana tuli selväksi, että valtion viranomaisella ei ollut halua purkaa koko jokialueen kattavaa yhteislupamenettelyä. Sen sijaan, että valtio olisi tasapuolisuuden nimissä ollut yhtäläisesti mukana myös Väylän viehelupa-alueessa, viranomaisen ei voinut esittää mitään voimassa olevaa säännöstä tällaiseen, velvoittavaksi esitettyyn menettelyyn ja toimivaltuuteen puuttua toisen omaisuuteen, mikä edellyttää täysin vakiintuneen perustuslakikäytännön mukaan sinänsä selkeää ja täsmällistä oikeusnormia. Sen lisäksi sen pitää olla välttämätöntä perustuslain kannalta hyväksyttävän syyn kannalta. Sellaista ei voine yhteislupa edes olla.

Neuvottelu 2.5.2013

Ainoa neuvotteluyritys asiasta käytiin Pellossa 2.5.2013, kun kansallisen lohistrategian kuulemistilaisuuden johdosta paikalla oli valtion edustajina Maa- ja metsätalousministeriöstä valtiosihteeri *Risto Artjoki* ja neuvotteleva virkamies *Tapio Hakaste*, Ympäristöministeriöstä valtiosihteeri *Katariina Poskiparta* ja Lapin ELY-keskuksesta kalatalouspäällikkö *Pentti Pasanen*.

Neuvottelun sisällöstä kirjelmöimme valtion edustajille 5.5.2013: *”Neuvottelut kilpistyivät kysymykseen alueen kalastuskuntien sille tavanomaisesti kuuluvan kalastusmaksujen keräämisoikeuden oikeusperusteesta ja laajuudesta. Neuvottelut eivät johtaneet varsinaiseen päätösperusteeseen vaan edistivät enemmänkin käsitysten esille tuloa ja valtion tiedonhankintaa.*

Kalastuskunnat esittelivät neuvottelussa lukuisia esimerkkejä talojen oikeudesta kalastaa lohta alueillaan Tornionjoella ja sen perusteella kalastuskuntien oikeuden kerätä kalastuksesta hallinta-alueellaan kalastusmaksuja. Asiakirjaselvitys todettiin perusteelliseksi eikä sitä voitu kiistää. Siinä yhteydessä selvisi muun ohessa se, että taloilla on aina ollut valtion eli kruunun verottamalle lohelle (vuoteen 1925 asti) oma, itsenäinen kalastusoikeus, jos kruunun kalastusoikeus katsotaan vallinneen.

Valtion edustajat katsoivat, että lohen kalastusoikeus kuuluu valtiolle, eikä siitä kalastusmaksujen kerääminen Väylän yhteisluvalle tule kysymykseen. Mitään normiperustaa historiaperusteiselle ja ns. regaleperusteiselle lohen omistukselle ja kalastukselle ei esitetty. Valtion edustajat eivät suostuneet uuden Väylän viehelupa-alueen edustajien ehdotukseen valtion viehekalastuslupatulojen osuuden tilittämiseen valtiolle tai keräämiseen erilliselle sulkutilille, kunnes asia on selvitetty.

Toisaalta valtion edustajat korostivat asiassa omistusoikeutta ja sen toteutumista, josta kalastamisessa vesialueen omistajan oikeudessa on kysymys. Kaloja ei yleisen käsityksen mukaan kukaan omista, mutta kalaveden omistajalla on alueellaan oikeus määrittellä kalastusoikeus lain ja tehtävien päätösten rajoissa.

Valtion edustajat eivät voineet todentaa sitä, että voiko valtio myydä kalastuslupaa kalastuskuntien vesialueelle ilman asianomaisten kalastusoikeuden omistajien suostumusta. Kuitenkin valtion edustajat esittivät kalastusoikeuden käyttöä, jossa valtion kannalta laittomasti kerätyt kalat (kaikki muut kuin lohi ja taimen) palautetaan veteen viitaten lohen kalastusoikeuden epämääräiseen sääntelyyn ja valtion itselleen edelleen katsomaan oikeuteen. Kalastuskunnat eivät voi hyväksyä tällaista kalastuslain sääntelyn alaan kuuluvaa teennäistä kalastusta (catch and release) ja kalastuslain käyttöä, joka ei edistä varsinaista kalastuskunnan selkeää tavoitetta eli järjestää kalastuskunnan alueen kalastus kaikkien oikeuksia tyydyttävällä tavalla viipymättä. Kalastuslaille on määriteltävä säädettyä tehtävä, mikä ei oikeuta soveltamisessa tai tulkinnessa poikkeamaan siitä tai kehittämään uutta lain tarkoitusta.

Vallitseva tilanne ei perustu lakiin, eikä ole kansalaisten oikeuksien kannalta hyväksyttävää. Tämä on katsottava todetun neuvottelussa niin ikään.

Kalastuskunnat totesivat, ettei kalastuslaissa tai rajavaltioiden välisessä rajajokisopimuksessa ole annettu toimivaltaa keskeyttää lohen kalastusta tai sen kalastusmaksujen keräämistä.

Neuvottelussa selvisi edelleen, ettei lohen ns. regaleoikeutta ole määriteltävä lainkaan rajajokisopimuksessa Ruotsin kieltäytyessä sen sääntelystä valtiolta puuttuvan puhevallan vuoksi. Kalastuskunnat katsoivat, ettei Suomen valtio voi vedota mihinkään sellaiseen, mitä Ruotsin valtio ei hyväksy tai perusta enää. Se on mahdollista vain kansallisen lain nimenomaisen sääntelyn perusteella.”

Selvityksestä ilmenee, että valtion toimet ja käsitykset ovat ristiriitaisia ja oikeudellisesti perustelematta. Kyse on oikeusturvan kannalta menettelystä, joka ei voi olla hyväksyttävä. Valtion kanta ei voi perustua vastustukseen jo asian selvittämisvelvollisuuden vuoksi. Valtiolla on täysi näyttö- ja selvitysvelvollisuus kuvatun lohen omistusoikeusperustan vuoksi. Sitä ei ole noudatettu.

Vaatimus uudesta neuvottelusta

Väylän viehelupa-alue vaati välittömästi uusia neuvotteluita kirjeellä 5.5.2013, jossa esitimme seuraavat vaatimukset:

”1. Vaadimme välittömästi uusia neuvotteluita.

2. Niissä sovitaan lohen kuuluvan kalastuskunnan alueella kalastuskunnan muodostaville taloille asiakirjojen mukaisesti.

3. Jollei sitä voida tehdä heti, toimivaltaisen ministeriön ja kalastuskuntien tekemällä kirjallisella järjestelyllä sovitaan välittömät järjestelyt tässä suhteessa todeten samalla, ettei luvattu käynnistettävä tutkimus regaleoikeudesta tule suinkaan varmasti selvittämään asiaa riittävästi ja kaikilta kannoilta. Tässä yhteydessä kalastuskunnat kuitenkin huomauttavat, etteivät kalastuskunnat voi sitoutua mihinkään sellaiseen, joka estää oikeusturvakeinojen käytön tai oikeuksien perustuslaillisen toteutumisen jatkossa, sillä sellaista kalastuskunnat eivät pidä hyväksyttävänä.

4. Riippumatta lohenkalastuksen omistuskysymyksestä valtion on rajajokisopimuksen velvoittamana toimittava kiireesti tarpeellisella tavalla kalastuksen järjestämiseksi asianomaisten kalastuskuntien vesialueilla. Rajajokisopimus puhuu selvästi mahdollisuudesta useaan lupa-alueeseen, eikä määrittele suosituimmuusasemaa tietyille kalastuskunnille. Suosituimmuusasema olisi muutoinkin laitton. Väylän viehelupa-alue katsoo, että valtio on viivytellyt lupa-asian kanssa tarpeettomasti.”

Valtio ei suostunut uusiin neuvotteluihin kanssamme, vaan asetti Tornion- Muonionjoen-Könkämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alueen suosituimmuusasemaan. Kalastuksen järjestelyn suhteen tämä tarkoittaa sitä, että lohen ja taimenen kalastuslupien myyntioikeus koko Tornionjoella annettiin yksinoikeudella Tornion- Muonionjoen-Könkämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alueelle 3.5.2013 tehdyllä sopimuksella.

On täysin kestäväntöntä, että valtio menettelee kuvatulla tavalla sen **oikeutta näyttämättä**. Vaikka se ei ole voinut sitä esittää, valtio toimi vailla toimivalta- ja toimivaltuusperusteita. Kansalaisen näin toimiessa täytyisi toimintatavan mukaan rikosoikeudellinen tunnusmerkistö. Lailisuusperiaatteen keskeisin sisältö, velvollisuus nojata kansalaisiin ulottuva, oikeuksiin vaikuttava tai velvoittava menettely nimenomaiseen toimivaltanormiin on sivuutettu.

Kompromissiesitys kalastuskaudelle 2013

22.5.2013 Väylän viehelupa-alue teki Maa- ja metsätalousministeriölle kompromissiesityksen kalastuskaudelle 2013. Kompromissiesityksessään Väylän viehelupa-alue olisi suostunut siihen, että lohenkalastukseen tarvittavan luvan saa myydä Tornio-Muoniojoen-Könkämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alue, mutta Wäylän viehelupa-alueella kalastuksen ehtona on myös Wäylän viehelupa-alueen kalastuslupa, jolla Juoksengin, Niemen-Saloniemen, Turtolan, Pellon, Lempeän ja Kiurunien kalastuskunnat sekä Wäylänpään osakaskunta **antavat osaltaan luvan kalastaa alueellaan** vavalla ja vieheellä lohta ja muita kalalajeja voimassa olevan Tornionjoen kalastussäännön mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön valtiosihteeri *Risto Artjoki* ja neuvotteleva virkamies *Tapio Hakaste* hyväksyivät tämän esitetyn kompromissiratkaisun, jonka jälkeen sovimme Lapin ELY-keskuksen kalatalouspäällikkö *Pentti Pasasen* kanssa asian tiedottamisesta. Tässä yhteydessä Pasasen esityksestä sovittiin, että selvyden vuoksi Wäylän vieheluvat tulee saada myyntiin alueen kaikissa niissä Suomen puoleisissa myyntipisteissä, joissa alueella myydään myös Tornio-Muoniojoen-Könkämäenon viehekalastuksen yhteislupaa. Viranomaisten kanssa sovitun mukaisesti Wäylän vieheluvat laitettiin myyntiin 26.5.2013.

24.5.2013 Lapin ELY-keskus lähetti Wäylän vieheluvalle tarkistettavaksi 27.5.2013 annettavaksi tarkoitettun tiedotteen. Tiedotteessa luki sovitun mukaisesti: *”Tämän lisäksi yhteislupa-alueeseen kuulumattomat kalastusoikeuden haltijat myyvät kalastuslupia hallinnoimilleen vesialueille. Aiemmasta poiketen Pellon alueen Suomen puoleiset osakaskunnat eivät ole mukana yhteislupa-alueessa. Tämä tarkoittaa, että Pellossa tarvitaan valtion myymän luvan lisäksi*

osakaskuntien perustaman yhteislupatoimikunnan myymä lupa, kun kalastetaan Suomen vesialueella.”

Maa- ja metsätalousministeriö ja Lapin ELY-keskus rikkoivat tämän jo kertaalleen sovitun asian, eivätkä suostuneet tiedottamaan asiasta sovitulla tavalla. Lapin ELY-keskus antoi 30.5.2013 hyvin vaikeaselkoisen tiedotteen, jossa ei vaadittu Väylän vieheluvan ostamista lohien kalastamiseen Väylän viehelupa-alueella, vaan ainoastaan muiden kalojen kalastamiseen ja josta tiedotettiin laajalti YLE:n ja muun median kautta seuraavasti: *”Juoksengin - Väylänpään alueella on Suomen puolen kalastuskuntien ja osakaskuntien perustama Väylän viehelupa-alue. Kalastusoikeuden haltijat edellyttävät alueellaan luvan **muun** kalan pyyntiin.”*

Lapin ELY-keskuksen tiedotteessa 30.5.2013 annettu sanoma on perätön, koska alunperin ja koko ajan Väylän viehelupa-alueen perustaneet kalastuskunnat ovat selkeästi vaatineet Väylän viehelupaa kaiken kalan, myös lohien kalastamiseen alueellaan. Tiedotteessa ei ollut mainintaa muiden kalojen vapauttamisesta, mikäli kalastajalla ei ole Väylän viehelupaa.

Valtion menettely kalastuskautena 2013

Suomen valtion kalastusviranomainen ei suostunut siihen, että Väylän viehelupa-alue olisi saanut myydä alueelleen kalastusluvat lohienkalastukseen alueellaan.

(Kalastuskautena 2013 taimen oli alueella rauhoitettu)

Sen sijaan Lapin ELY-keskus Suomen valtion edustajana allekirjoitti luvanmyyntisopimuksen Tornion-Muonionjoen-Könskämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alueessa mukana olevien kalastuskuntien ja Ruotsin valtion edustajan kanssa. Tämä tapahtui heti seuraavana päivänä (3.5.2013), kun edellä mainittu täysin merkityksetön neuvotteluyritys viranomaisten kanssa oli käyty. **Lapin ELY-keskus ei ole antanut menettelystään minkäänlaista viranomaispäätöstä, eikä edes erikseen pyydettyä ole suostunut antamaan päätöstä valitusosoituksesta asiaan.** Kyse on selvästi ollut viranomaispäätöksestä, sillä muutoin tällaista asiaa ei voida perustuslain mukaan käsitellä.

Viranomaispäätöksellä muiden kalastuskuntien muodostama yhteisö ja ulkopuolinen toimija, Tornion-Muonionjoen-Könskämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alue [T-M-K yhteislupa], sai yksinoikeuden myydä lohienkalastusluvan meidän kalastusoikeutemme alueelle.

Menettelyn seurauksena **me itse olemme joutuneet ostamaan luvan ulkopuoliselta taholta saadaksemme kalastaa omalla alueellamme. Me emme ole saaneet minkäänlaista osuutta näiden ulkopuolisten kalastusoikeusalueellemme myymien lupien tuotosta.** Kalastuskautena 2013 mainittu yhteislupa myi sellaisia kalastuslupia, jolla saattoi kalastaa Väylän viehelupa-alueella **9 544 kpl**, joiden myyntihinta on ollut **347 748,- euroa.**

Maa- ja metsätalousministeriön ja Lapin ELY-keskuksen virkamiesten toiminnan tekee raskauttavaksi se, että he ovat tehneet ratkaisunsa täysin tietoisina siitä, että antaessaan lohienkalastuslupien myyntioikeuden vain T-M-K yhteislupaorganisaatiolle me Väylän viehelupa-alueeseen kuuluvat jakokunnat tulemme jäämään ilman alueellemme kohdistuvan kalastuksen lupatuloja, koska Tornion-Muonionjoen-Könskämäenon yhteislupa-alueen lupatulot jaetaan vain yhteislupaan kuuluvien jakokuntien kesken. Tästä sovitaan yksiselitteisesti valtion edustajan allekirjoittaman lupa-aluesopimuksen kohdan 10 alakohdassa 1: *”Sen jälkeen, kun yhteislupien myyntituloista on vähennetty kohdissa 8 ja 9 tarkoitetut osuudet, jäljelle jäävät myyntitulot jaetaan siten, että Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Havs- och vattenmyndigheten saavat myyntituloista yhdessä puolet ja tämän sopimuksen osapuolina olevat kalastusoikeuden haltijat yhdessä puolet.”*

On näytettävissä, että sopimalla Tornionjoen lohenkalastuksesta T-M-K yhteislupa-alueen kanssa Suomen ja Ruotsin valtiot ovat keränneet niille kuulumatonta oikeudetonta rahallista etua sekä vuoden 1971 että vuoden 2010 rajajokisopimuskausien aikana: kun lain, tuomion tai muun tunnustetun oikeusnormin peruste puuttuu, ainoa faktinen peruste valtioiden rahankeruulle Tornionjoen lohenkalastuksesta vuonna 2013 on mainittu 3.5.2013 allekirjoitettu sopimus, jolla Suomen valtio Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikön ja Ruotsin valtio Havs- och Vattenmyndighetenin toimesta ovat sopineet kalastuslupatulojen jakamisesta Tornion-Muonionjoen-Könskämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alueeseen kuuluvien kalastuskuntien kanssa. – Väylän viehelupa-alueen osakkaiden ja kymmenien muiden kalastusoikeuden osalta tämä tarkoittaa pakottamista Tornion-Muonionjoen-Könskämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alueeseen ilman minkäänlaista tuloa ja puheoikeutta.

Valtion regaleoikeuden arvo-osuutta ei ole ei ole säädetty lailla, asetuksella tai viranomaispäätöksellä, vaan valtion arvo-osuudesta on sovittu kalastusviranomaisen ja Tornion-Muonionjoen-Könskämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alueessa mukana olevien kalastuskuntien keskinäisellä sopimuksella. Näin ollen se ei voi olla pätevä muualla kuin sopimuksessa mukana olevien kalastuskuntien alueella. Tästä huolimatta jakoa on käytetty kalastusviranomaisen toimesta koko jokialueella. Kun kalastusviranomainen ottaa ilman tunnustettua oikeusnormia regaleoikeuteen perustaen yksityisten jakokuntien vesialueille myytyjen kalastuslupien tuotosta itselleen PUOLET, se on verrattavissa rankkaan pakkoverotukseen [vertaa Kaarle Herttua 1602, svu 24] ja on rahavarojen keräämistä ilman oikeusperustetta viranomaisasemaa hyväksi käyttäen.

Kalastuskauden auettua pyysimme 12.6.2013 Lapin ELY-keskuskuselta viranomaispäätöstä:

Lapin ELY-keskus
Kalatalousyksikkö
PL 8060
96101 Rovaniemi

Mikä maa, mikä laki?

Kalastuskunnat ja niiden osakkaat, jotka ovat yhdessä muodostaneet Väylän viehelupa-alueen, ovat aivan oikeutetusti esittäneet kysymyksiä, joihin meiltä odotetaan vastauksia, joten pyydämme Lapin ELY-keskusta vastaamaan tähän meille pikaisesti.

RJS, kalastussääntö 17 § "...Viranomaiset voivat sopia jokialueen muiden kalastusoikeuden haltijoiden kanssa yhteisestä kalastusluvasta. Yhteinen kalastuslupa oikeuttaa kalastukseen kalastuslupa-alueella valtakunnanrajasta riippumatta..."

Tästä käy hyvin selväksi se, että yhteinen kalastuslupa voi olla osapuolien sopimalla kalastuslupa-alueella, tämän mahdollistaa tuo 17 §. Silloin voidaan kalastaessa yhteisellä luvalla ylittää myös valtakunnanraja ilman, että ostaa useampia lupia.

Mihin lakiin perustuu se, että tälle yhteiselle kalastuslupa-alueelle myytävällä luvalla saa tulla kalastamaan lohta tähän lupa-alueeseen kuulumattomalle Väylän viehelupa-alueelle? Koska on kyse kahdesta eri lupa-alueesta, tämä 17 § ei mahdollista nykyistä käytäntöä.

Käsittääksemme kaikki viranomaistoiminta tulee perustua johonkin lakiin?

Pyydämme viipymättä osoittamaan sen lain johon nykyinen käytäntö perustuu. Jos sellaista lakia ei voida osoittaa, pyydämme Lapin ELY-keskusta ryhtymään välittömästi sellaisiin toimenpiteisiin, ettei lakiin perustumatonta menettelyä jatketa.

RJS, kalastussääntö "Yksityiset kalastusoikeuden haltijat päättävät itse miten ja millä ehdoin he sallivat kalastuksen alueellaan."

Kuitenkin nykyisessä tilanteessa kalastuksen järjestely on otettu kalastusoikeudenomistajilta pois, ja he joutuvat rikkomaan jopa omia osakaskunnansääntöjä.

Pyydämme viipymättä osoittamaan sen lain johon nykyinen käytäntö perustuu. Jos selaista lakia ei voida osoittaa, pyydämme Lapin ELY-keskusta ryhtymään välittömästi selaisiin toimenpiteisiin, ettei lakiin perustumatonta menettelyä jatketa.

Väylän viehelupa-alueen puolesta

Heikki Jolma

johon saimme Lapin ELY-keskuskukselta vastauksen 20.6.2013:

From: Pasanen Pentti pentti.pasanen@ely-keskus.fi

To: Heidi ja Heikki Jolma heidijaheikki.jolma@pp.inet.fi; kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Cc: heikki.autto@eduskunta.fi; markus.lohi@eduskunta.fi; eevamaria.maijala@eduskunta.fi; markus.mus-tajarvi@eduskunta.fi; hanna.mantyla@eduskunta.fi; johanna.ojala-niemela@edus-kunta.fi; simo.rundgren@eduskunta.fi; pirkko.saarela@ely-keskus.fi; hannu.linjakumpu@ely-keskus.fi; kalervo.liisanantti@pp.inet.fi; kosti.hietala@webinfo.fi; christian.krogell@mmm.fi; tapio.hakaste@mmm.fi; timo-ville.nieminen@mmm.fi

Sent: Thursday, June 20, 2013 3:22 PM

Subject: VS: Mikä maa, mikä laki?

Heikki Jolma, Pello

"Olette esittäneet Lapin ELY-keskukselle alla olevassa viestissänne kysymyksiä Tornionjoen rajajokisopimuksen soveltamisesta. Näkisin, että tämän tyyppiset valtiosopimuksen tulkintaan liittyvät kysymykset tulisi osoittaa ensisijaisesti maa- ja metsätalousministeriölle. Vastaan kuitenkin siltä osin, mitä asiasta on jo aiemmin sanottu MMM:n kirjeessä Pellon osakaskunnalle 20.2.2013 sekä rajajokisopimuksen kalastussäännön 17 § pohjalta.

Lohenkalastusoikeus kuuluu Torniojoessa valtiolle (MMM:n kirje 20.2.2013). Valtio voi itsenäisesti määritellä sen, minkälaisia lupia se myöntää lohenkalastukseen tai minkä lupien nojalla se sallii lohta alueella kalastettavan. Se, että valtion lupa lohenkalastukseen on yhteislupa-alueella kytketty yhteislupaan, ei poista valtion itsenäistä oikeutta määrätä lohenkalastuksesta myös muilla valtion oikeuden piiriin kuuluvilla alueilla. Näillä alueilla valtio on omistusoikeuteensa perustuen määrännyt lohenkalastusoikeuden olevan saatavilla yhteisluvan kautta. Valtio on siis sisällyttänyt yhteislupa-alueen ulkopuolisilla alueilla, joilla valtion lohenkalastusoikeus on voimassa.

Käytäntö perustuu lähtökohtaisesti kalastuslain (286/1982) 12 §:ssä tarkoitettuihin valtion yksityisiin kalastuksiin ja tätä kautta omistajan oikeuteen määrätä omaisuutensa käytöstä.

Muun kalan pyyntioikeus Tornionjoessa kuuluu vesialueen omistajille tai kalastusoikeuden haltijoille. Kalastusoikeuden haltijat voivat itsenäisesti määritellä minkälaisia lupia he myöntävät muun kalan pyyntiin ja päättää mahdollisista yhteisistä lupa-alueista. Näin on Väylän viehelupa-alueella tehty. Alla olevassa Heikki Jolman viestissä on esitetty kalastussäännön 17 § viitaten tulkintaa, että kalastaessa tällaisella yhteisellä luvalla voitaisiin ylittää myös valtakunnan raja ilman, että ostaa useampia lupia. Tämä tulkinta on virheellinen. Tällainen lupa ei myöskään oikeuta lohen pyyntiin. Kalastussäännön

17 § on tulkittava kokonaisuutena eikä siitä voi irrottaa yhtä lausetta tulkinnan pohjaksi. Säännön 17 § yhteislupa-alueella tarkoitetaan sellaista yhteislupa-aluetta, jossa Suomen ja Ruotsin viranomaiset sekä muut kalastusoikeuden haltijat ovat sopijaosapuolina.

Yhteislupaa on pitänyt hyvänä käytäntönä valtaosa Suomen ja Ruotsin Tornion-Muonionjoen kalastusoikeuden haltijoista. Kalastusmatkailuyrittäjien palaute on myös ollut valtaosin positiivista. Yhteisluvan tavoitteena on ollut tarjota kalastaville kansalaisille mahdollisimman vaivaton ratkaisu kalaan pääsemiseksi. Edelleen kehitettävää on muun muassa kalastuspaineen epätasaisesta jakautumisesta aiheutuvien ongelmien vähentämiseksi. Tässä tarkoituksessa otettiin nimenomaan Pellon alueen kalastusoikeuden haltijoiden toivomuksesta käyttöön kalastuslupa yhden kunnan alueelle, jolloin kertyvät lupatulot voidaan tarkemmin kohdentaa kyseisen kunnan alueelle. Lisäksi on vireillä hanke, jossa yhteistyössä eri tahojen kesken edelleen kehitetään kahden valtion rajajoelle sopivaa kalastuksen säätely- ja lupajärjestelmää. Myöskin valtion oikeudesta lohenkalastukseen Tornionjoessa (regale) käynnistyy selvitys Lapin yliopistossa.”

20.6.2013

Pentti Pasanen

Valtiovallan virkavaltainen käyttäytyminen ja väitetty valtion lohenomistus on johtanut siihen, että asianomistajat eivät ole edes olleet tietoisia oikeuksistaan, tai ovat muuten olleet välinpitämättömiä siitä, kalastetaanko heidän alueella vai ei. **Yhteislupa-alueen kuulumattomien kalastusoikeuden haltijoiden osalta lupatulot ovat menneet sivusuun jo kahden vuosikymmenen ajan**, koska Tornion-Muonionjoen-Köngämäenon viehekalastuksen yhteislupaorganisaatio, joka on myynyt kalastusoikeutta **koko jokialueelle, ei ole tilittänyt lupatuloja lupa-alueen T-M-K yhteislupa-alueen kuulumattomille kalastusoikeudenomistajille** tai laittanut rajoja sulkutilille, kuten olisi pitänyt, vaan **jakanut ne T-M-K yhteislupa-alueeseen liittyneiden kesken**. – Vasta nyt, kun me T-M-K yhteislupa-alueesta eronneet jakokunnat perustimme Väylän viehelupa-alueen ja asia nousi esille mediassa, valvoijille on jaettu ja nettiin laitettu karttoja alueista, mitkä eivät kuulu yhteislupa-alueeseen. **T-M-K yhteislupa-alueen toimijat ovat vuodesta toiseen tietoisesti pimittäneet nämä useat kymmenet vesialueet, joissa yhteisluvalla ei olisi saanut kalastaa ja jättäneet rahat jakamatta näiden vesialueiden kalastusoikeuden haltijoille.**

Väylänpään jakokunnan henkilöjäsen teki **18.11.1998** anomuksen lohilupien myyntiluvasta Väylänpään ja Hietasen jakokuntien vesialueille kesäksi 1999 osoittaen anomuksensa Suomalais-ruotsalaiselle rajajokikomisioille. **Kuten anomuksen perusteluosasta on luettavissa, T-M-K yhteislupa-alueen oikeudeton kalastuslupienmyynti ja rahanjako on jo 15 vuotta sitten osoitettu** Tornion-Muonionjoen kalatalousviranomaisena toimineelle aluehallintoviranomaiselle. Erityisestä pyynnöstä huolimatta Rajajokikomisio ei antanut minkäänlaista vastausta evätylle anomukselle, jonka perusteluina mainitaan:

”Tänä päivänä Tornionjokeen myydään yhteislupaa, jonka kerrotaan oikeuttavan kaiken kalan pyyntiin lähes koko joella. Todellisuudessa asia ei ole näin. Esimerkiksi Kolarin kunnan alueella olevat kylät Väylänpää, Hietanen ja Lappea eivät ole ainakaan toistaiseksi yhteislupa-alueeseen liittyneet. Näiden kylien vesialueilla ei siis yhteislupa päde.

Koska kyseistä lupaa markkinoidaan näille vesille, on se johtanut siihen, että asiaa tuntemattomat kalastusmatkailijat tietämättään pyytävät esim. harjasta alueilla joihin heillä ei ole kalastuslupaa .

Mielestäni tällainen luvanmyynti toiminta loukkaa luvan ostajan oikeuksia. Ei voi olettaa, että ulkopaikkakumalainen kalastusmatkailija tietää missä lupa itse asiassa on voimassa, kun ei sitä luvan myyjäkään kerro!

Se on myös tehnyt mahdolliseksi sellaisen tilanteen että kalastaja tietämättään syyllistyy luvattomaan kalastukseen. Näin käy, jos yhteisluvan ostanut turisti pyytää esim. harjusta edellä mainittujen jakokuntien vesialueelta. Seurauksena voi olla, että kalastaja menettää kalastusvälineensä sekä saaliinsa. Tämä on voimassa olevan lain mukaan mahdollista.

Yhteisluvan myynti tällaisenaan loukkaa myös sellaisten kalastusoikeuden haltijoiden oikeuksia, jotka eivät yhteislupaan ole liittyneet. Koko jokeen myytyjen lupien tulot jaetaan niille muutamille kalastuskunnille jotka ovat yhteisluvassa.

Tiedossani on että yhteisluvan myyjätahot vastustavat ankarasti ajatusta että jokivarteen myytäisiin pelkkää rajajokikomission lohilupia . Ymmärtäkseni vastustuksen syyinä on pelko luvanmyyntitulojen pienenemisestä. Kyseinen asia ei kuitenkaan näille tahoille kuulu. Tornionjoella rajajokikomissio käyttää valtiolle kuuluvaa oikeutta lohen ja taimenen luvan myyntiin. On yksinomaan komission ja jakokunnan välinen asia, jos ja kunta haluaa saada myyntiin sen oikean lohikortin omalle vesialueelleen.

Edellä kertomassani tein teille julki niitä epäkohtia joita yhteisluvan myynti Tornionjokivarressa on aiheuttanut. Oman tietämykseni perusteella väitän, että näitä epäkohtia voisi tarkastella jopa rikoksina.

Pyydän että Suomalais- Ruotsalainen rajajokikomissio oman toimivaltansa perusteella puuttuu Tornionjoella tapahtuvaan villiin luvanmyyntiin ja vaikuttaa siihen että jatkossa yhteislupaa myydään vain sinne minne se kuuluu.

Kesällä -98 lohilupia sai ostaa Tornioista. On kohtuutonta, että vesialueelle oikeasti kuuluva lupa on haettava jopa 200 kilometrin päästä!

Pyydän rajajokikomissiota suhtautumaan myönteisesti hakemukseeni saada myyntiin lohikortteja Väylänpään ja Hietasen jakokuntien vesialueelle."

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio aluehallintoviranomaisena vuoteen 2010 ja Lapin ELY-keskus aluehallintoviranomaisena 2011-2013, sekä vuodesta 1983 toiminut Tornion-Muonionjoen-Könkämäenon viehekalastuksen yhteislupaorganisaatio eivät näin ollen ole korjanneet tai edes pyrkineet korjaamaan Tornion- ja Muonionjoen oikeudetonta kalastuslupamenettelyä, vaikka he ovat olleet tietoisia siitä, että heidän myymänsä T-M-K yhteislupa on asettanut luvalla kalastavat näiden sitä tietämättä kestävämmään asemaan, josta Kalatalouden Keskusliiton lakimies Jenny Fredrikson kertoo näkemyksensä: "Muun kalan, kuin lohen kalastukseen, on kalastuslain mukaan oltava vesialueen omistajan lupa. Jos lohenkalastusta harjoitetaan ilman vesialueen omistajan lupaa, on kalastaja vastuussa siitä, ettei koukkuun voi tarttua muita kaloja, kuin lohia. Jos saaliiksi saadaan muuta kalaa, eikä kalastaja ole lunastanut vesialueen omistajan lupaa, on kyse rikoslain 28 luvun 10 §:n mukaisesta luvattomasta pyynnistä. Kalan vapauttaminen ei mitätöi rikosta. Luvattomasta pyynnistä vesialueen omistaja on oikeutettu vaatimaan rangaistusta käräjäoikeudessa."

Muun kalan kuin lohen osalta huomioon otettavaa on, että T-M-K yhteisluvalla on valtion lohigaregalen perusteella kalastettu rajoittamattomasti muuta kalaa myös yhteislupaan kuulumattomilla alueilla, koska valtion viranomaiset virkamiespäätöksillään ovat antaneet siihen luvan. Suomen kansallinen kalastuslainsäädäntö ja suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen kalastussäädäntö eivät erikseen tunne *catch and release* -käsitettä eli pyydystä ja päästä kalastusta, tai

että kalastusta voitaisiin oikeuttaa harjoittamaan ilman kalastusoikeuden haltijan antamaa lupaa ehdolla, että saatu kala lasketaan takaisin.

Koska meiltä evättiin oikeus myydä lohenkalastuslupa alueellemme, emme myöskään ole voineet mitenkään säännöstellä kalastuspainetta alueellamme ja toteuttaa kalastuslaissa säädettyä käyttö- ja hoitosuunnitelmaa. Muiden myydessä kalastusluvut alueellemme kalastuksen harjoittaminen on ajoittain ollut kaotettua ruuhkautunutta aiheuttaen ranta-alueiden roskaantumista ja muita ruuhkaongelmia. Erityistä ongelmaa aiheutti ns. lohivarven mukana kalastus, jossa lohta kalastetaan siirtymällä nousulohen mukana ylävirtaan. Tämä on harjoitetun lohiviljelyn lisäksi suurin este laadukkaana kalastusmatkailun tuotteistumiselle ja siitä saatavan keskeisen toimeentulon kehittymiselle alueella.

Teimme asiakirjapyyntöä 27.11.2013 MMM:lle ja Lapin ELY-keskukselle:

"Lapin ELY-keskus toimii Suomen valtiota edustavana alueellisena viranomaisena Tornionjoen kalastuksen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Sen toimivalta on siinä rajoitettu, mutta sillä on kaikkien asioiden suhteen yhteysviranomaisen velvollisuudet. Viranomaisroolissa se ei ole sallinut Väylän viehelupa-alueen kalastuskuntien myydä lupia lohen ja taimenen kalastamiseen alueelleen oikeusperusteella.

Sen sijaan Lapin ELY-keskus on antanut oikeuden myydä kalastuslupia lohen ja taimenen kalastamiseen tällä alueella ulkopuoliselle toimijalle Tornion-Muonionjoki-Könnämäenon yhteislupa-alueelle. Tätä menettelyä Lapin ELY-keskus perustelee sillä, että lohen ja taimenen kalastusoikeus kuuluu Väylän viehelupa-alueella regaleoikeuden perusteella Suomen valtiolle. Lainsäädännöllistä perustetta yksityiseen omistukseen liittyvässä asiassa ei ole ollut. Regaleoikeus on käsite eikä mitään muuta, joten asia vaatii oikeudellisen menettelyn.

Kuitenkaan Suomen valtiota edustavana viranomaisena Lapin ELY-keskus ei ole useista pyynnöistä huolimatta suostunut esittämään asiakirjoja, joilla näytetään toteen valtion regaleoikeus Väylän viehelupa-alueella. Sen sijaan, se on perustellut kantaansa Maa- ja metsätalousministeriön Pellon kalastuskunnalle 20.2.2013 lähettämällä kirjeeseen (dnro MMM 1241/443/2011).

Tuossa mainitussa kirjeessä, jonka laatimiseen ministeriöltä kului lähes kaksi vuotta, ei tuoda esille yhtään normia tai asiakirjaa, jossa näytetään valtion regaleoikeus lohen ja taimenen kalastukseen Pellon kalastuskunnan tai nykyisen Väylän vieheluvan alueella. Suomessa viranomaistoiminta perustuu perustuslain mukaan kuitenkin lakiin. Sen sijaan vastauksessa viitataan useampaan lakiin tai tuomioon perustumattomaan valtioiden itse asettamien komissioiden käsityksiin tai yksittäisten henkilöiden selvityksiin, joilla ei ole mielipidettä suurempaa merkitystä. Niillä ei ole mitään toimivaltaperustetta vakiintuneen perustuslakikäytännön mukaan.

Kirjeessä viitataan myös Suomalais-ruotsalaiseen rajajokisopimukseen (hallituksen esitys 264/2009, laki 90/2010).

Kuitenkin rajajokisopimus määrittää viranomaisen pääroolin näin:

Sopimuksen 17 artikla "Yleisen edun valvonta

1. Kumpikin sopimuspuoli määrää valvontaviranomaisen, jonka tulee valvoa yleistä etua 15 artiklassa tarkoitettua toimintaa tai toimenpidettä koskeissa asioissa toisen sopimuspuolen lupia myöntävässä tuomioistuimessa tai viranomaisessa.

2. Valvontaviranomaisella on yleisen edun huomioon ottamiseksi oikeus vaatia lisäselvityksiä, tulla kuulluksi, käyttää puhevaltaansa tai valittaa toisen sopimuspuolen tuomioistuimessa tai viranomaisessa, jos viranomainen tai muu yleisen ympäristöedun edustaja toisessa maassa voi tulla kuulluksi, käyttää puhevaltaa tai valittaa vastaavassa asiassa.

3. Jos valvontaviranomainen ilmoittaa toisen sopimuspuolen tuomioistuimelle tai viranomaiselle, että valvontaviranomaisen tehtävistä jossakin asiassa vastaa muu viranomainen, koskevat sopimuksen määräykset soveltuvin osin myös tätä viranomaista.

4. Kukin valvontaviranomainen vastaa sopimuksen soveltamisesta sille aiheutuvista kustannuksista.”

Tämän perusteella ei ole mahdollista viranomaisien säännellä kalastuslupatulojen keräämistä valtiosopimukseen nojaten. Rajajokisopimus ei ota mitään kantaa regale-oikeuteen tai muuhun lohen kalastusoikeuteen, joten siihen ei voida vedota perusteena lainkaan. Itse asiassa Ruotsin valtio on kieltäytynyt sen sääntelystä mainitussa valtiosopimuksessa nimenomaisesti. Maiden perustuslaeista johtuen maiden välisellä valtiosopimuksella ei edes voida säännellä omistusoikeutta tai tästä varojen keräämistä.

Kalastussääntö (osa sopimusta)

”17 § Kalastusluvut

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Fiskeriverket tai se, jolle viranomaiset tehtävän antavat, **voivat** luovuttaa kalastuslupia siellä, missä oikeus lohen tai taimenen kalastukseen **kuuluu** valtiolle. Tällaista lupaa voidaan edellyttää myös soutajalta, joka aktiivisesti osallistuu lohen ja taimenen kalastukseen.

Viranomaiset **voivat sopia** jokialueen muiden kalastusoikeuden haltijoiden kanssa yhteisestä kalastusluvasta. Yhteinen kalastuslupa oikeuttaa kalastukseen kalastuslupa-alueella valtakunnanrajasta riippumatta. Viranomaiset **voivat antaa** kalastuslupien myyntiin ja myynnin tulojen tilityksiin liittyviä määräyksiä ja ohjeita sekä valvoa yksityisten tahojen lupamyntiä.

Kalastuslupien tietyllä alueella tuottama tulo kuuluu alueen kalastusoikeuden haltijoille näiden vesialueosuuksien mukaisessa suhteessa. Poikkeuksena edellä mainitusta on valtion kalastusoikeuteen tai muuhun erityiseen perusteeseen perustuva kalastusoikeus, jonka arvo-osuus määritellään 2 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa.

Lupien luovuttamisesta tietyltä alueelta saadut tuotot tuloutetaan Suomen ja Ruotsin yhteiselle tilille. Kun kalastusoikeuden haltijoille on annettu heidän osuutensa, on viranomaisten käytettävä jäljelle jäävä osuus yhteisesti päätettyihin valvonnan ja tutkimuksen toimenpiteisiin alueella.”

Kalastussääntö ei anna, eikä voi antaa edellä lausuttukin huomioon ottaen perustetta mihinkään valtion regaleoikeuteen. Kalastuslupien myyminen ja maksujen periminen Lapin ELY-keskuksen kautta on vain mahdollisuus, eikä siihen voida pakottaa sopimuksella valtiosopimuksen nojalla. Mikään ei estä kalastussäännön mukaan vesialueiden omistajien ja kalastusoikeuksien omistajien luvanmyyntiä. Jos on sovitettu yhdessä kalastuslupien myynnistä, tulot menevät kalastusoikeuden haltijoille. Muu on katsottava lakiin perustumattomaksi viranomaistoiminnaksi.

Virkamiehen esittämä kanta, joka ei perustu lakiin, säädökseen tai tuomioon on vain mielipide, jolla ei voi ohittaa velvoitetta päätöksen antamiseen. Vallan käyttö ei saa

perustua mielipiteeseen tai aikaisempaan käytäntöön, tällainen menettely rikkoo perustuslakia.

Niin ikään kirjeen viittaus kalastuslain 12§ on perusteeton. Kall 12§ ei ratkaise omistusta, se on vain viitesäännös sinne, missä valtiolla on osoitettu kalastusoikeus tai valtio omistaa vettä.

Pääministeri Paavo Lipponen on Heikki Jolman pyynnöstä vaatinut selvitystä, jonka maa- ja metsätalousministeriö on antanut Valtioneuvoston kanslialle 22.11.2002. Pääministerin erityisavustaja Mikael Jungner on välittänyt selvityksen vastaanottajalle 25.11.2002. Kyseisessä MMM:n antamassa selvityksessä sanotaan selvästi: "Lohenkalastusrajoitukset Tornionjoella perustuvat osaltaan tuomioistuimien ratkaisuihin, joiden mukaan lohenkalastusoikeus Tornionjoen suulla ja joessa kuuluu valtiolle."

Väylän viehelupa-alue pyytää viranomaistoiminnan julkisuuslain 14 §:n mukaisesti kaikki Maa- ja metsätalousministeriöllä olevat asiakirjat, lait ja tuomiot ja muut sovelletut oikeusperusteet, joissa esitetään valtion regaleoikeus lohen ja taimenen kalastukseen Väylän viehelupa-alueessa osakkaina olevien kalastus- ja osakaskuntien alueella. Tämän lisäksi pyydetään nimeämään näistä asiakirjoista ne, jotka ovat olleet Maa- ja metsätalousministeriön käytössä 3.5.2013 mennessä.

Tämän lisäksi tulee esittää viranomaistoiminnan julkisuuslain 14§ mukaisesti ne säädökset, joilla valtion lohiregalesta ja sen käytöstä säädetään Väylän viehelupa-alueella.

Kiinnitämme laissa asetettuun vastaamisaikaan, jota on noudatettava myös siitä syystä, että suurin osa vaatimuksesta koskee selkeästi asioita, jotka ovat olleet tiedossa viranomaisen noudattamaa, yksipuolista lupamenettelyä sovellettaessa. Päätöksen on sisällettävä myös tiedot pyydettyistä asioista, joita ei anneta tai jotka ovat tulleet esille lupamaksujen keräämispäätöksen tekemisen jälkeen.

Kiinnitämme erityisesti huomiota vastauksessanne siihen, mikä on kunkin oikeuslähteen sitovuus ja mihin se perustuu, joten ne seikat on asiakohdittain oltava päätöksessä."

Maa- ja metsätalousministeriö ilmoitti viivästyneesti 18.12.2013: "*että se on esittänyt perusteet valtion lohiregalen käyttöön Tornionjoella nykytiedon mukaan Pellon osakaskunnalle 20.2.2013*" (joka, kuten sanottu; ei sisällä minkäänlaista oikeusperustetta) ja viittasi kansanedustaja Simo Rundgrenin tekemään kirjalliseen kysymykseen (317/2013 – sivu 19). Lisäksi MMM ilmoitti, että: "*Asiakirjapyynnössä luetellut lait ja tuomiot eivät ole viranomaisien hallussa olevia julkisia asiakirjoja, joita julkisuuslailla tarkoitetaan*" Lapin ELY-keskus ilmoitti viivästyneesti seuraavana päivänä 19.12.2013: "*Asiakirjapyynnössä luetellut lait ja tuomiot eivät ole asiakirjoja, joita ELY-keskuksen tulisi säilyttää. ELY-keskuksen hallussa ei myöskään ole pyynnössä tarkoitettuja muita asiakirjoja:*" Tämän lisäksi molemmat jälleen kerran viittasivat tässä jo aikaisemmin mainittuun Lapin yliopistolta tilattuun tulevaan tutkimukseen. Kuten mainittu, ellei näyttöä ole voimassa olevan lain, tuomion tai nimenomaisen oikeusnormin perusteella, yksittäisien henkilöiden tekemillä selvityksillä ei ole mitään toimivaltaperustetta vakiintuneen perustuslakikäytännön mukaan.

Lapin ELY-keskukselle julkisuuslain 14 §:n mukaisesti tehdyt asiakirjapyyntöt ja pyyntö viranomaispäätöksestä.

14.11.2013 *"Väylän viehelupa-alue katsoo, että sillä tulee olla valitusoikeus Lapin ELY-keskuksen viranomaisen asemassa tekemään sopimukseen, tämän vuoksi se vaatii päätöstä valitusosoituksesta asiaan."*

Tähän Lapin ELY-keskus vastasi 19.12.2013. Vastauksessa pelkästään viitattiin ELY:n 12.11.2013 antamaan vastaukseen: "Lapin ELY-keskus ei tee lupamyynnistä viranomaispäätöstä, koska kalastuslupien myynti on järjestetty Tornion-Muonionjoen rajajokisopimuksen kalastussäännön 17§:n mukaisesti. Lapin ELY-keskus edustaa valtiota lohen ja taimenen kalastusoikeuden haltijana ja toimii siinä ominaisuudessa **yhtenä sopimusosapuolena lupamyynnistä tehdyssä kalastusoikeuden haltijoiden sopimuksessa** (Sopimus Tornion-Muonionjoen-Köncämäenon yhteisten kalastuslupien (yhteisluvut) myynnin järjestämisestä). Käytännön lupamyynnin järjestää sopimuksessa määritellyllä tavalla kalastusoikeuden haltijoita edustava yhteislupa-alueen hoitokunta. Yhteislupasopimukseen sitoutuminen ei ole sellainen viranomaisen hallintoasiain ratkaisu, joka koskisi yksilön oikeutta tai velvollisuutta ja josta tulisi olla valitusoikeus."

Tämä perustelu on omituinen. Lapin ELY-keskus on viranomaisen asemassa mukana sopimuksessa Tornion-Muonionjoen-Köncämäenon yhteisten kalastuslupien myynnin järjestämisestä, mutta kuitenkin sopimus on luonteeltaan yksityisoikeudellinen. Voidaan todeta, että **Lapin ELY-keskus on kieltäytynyt antamasta viranomaispäätöstä sekä päätöstä valitusosoituksesta.**

20.11.2013 esitimme asiakirjapyyntön Lapin ELY-keskukselle niistä asiakirjoista, joilla Lapin ELY-keskus on ohjeistanut kalastuksenvälvojiä valvonnan suorittamisessa Tornionjoella kalastuskaudella 2013. Tällä asialla on kalastusoikeuden omistajien kannalta suuri merkitys, koska se mitä kalastuslupia valvojat vaativat, määräävät käytännössä sen mitä lupia ostetaan.

Tähän Lapin ELY-keskus vastasi viivästyneesti 19.12.2013 kirjeellään, jossa vain viitataan Tornionjoen rajajokisopimukseen ja todetaan: *"Kalastuksen valvoja ei ohjeisteta kirjallisesti siten, että syntyisi julkisuuslain tarkoittamia julkisia asiakirjoja"*

24.11.2013 esitimme asiakirjapyyntön Lapin ELY-keskukselle niistä asiakirjoista alkaen 1.5.2010, joilla Maa- ja metsätalousministeriö on ohjeistanut Lapin ELY-keskusta kalastuslupien myymiseen liittyvissä asioissa Tornionjoella.

Tähän Lapin ELY-keskus vastasi viivästyneesti 19.12.2013 kirjeellään, jossa todetaan: *"ELY-keskuksella ei ole hallussa pyynnössä tarkoitettuja asiakirjoja, joissa erikseen ohjeistetaan kalastuslupien myynnistä. ELY-keskuksen toimivalta perustuu Tornionjoen rajajokisopimukseen, ministeriön tulosohjausasiakirjoihin rajajokisopimuksen toimeenpanosta sekä ministeriön tulokinnasta regaleoikeudesta."*

Kuitenkaan ministeriö ei ole esittänyt mitään oikeusperustetta tulkinnalleen ja kuten tässä aikaisemmin todettiin: Rajajokisopimus ei ota mitään kantaa regaleoikeuteen tai muuhun lohen kalastusoikeuteen, joten siihen ei voida vedota perusteena lainkaan. Itse asiassa Ruotsin valtio on kieltäytynyt sen sääntelystä mainitussa valtiosopimuksessa nimenomaisesti. Maiden perustuslaeista johtuen maiden välisellä valtiosopimuksella ei edes voida säännellä omistusoikeutta tai tästä varojen keräämistä.

Kalastusviranomaisen menettelystä

Edellä olevasta selviää, että valtion kalastusviranomainen on syyllistynyt kalastuslupien hallinnoinnissa vallan käyttöön, joka on paitsi virkavaltaista myös mielivaltaista, koska tehdyille päätöksille ei ole pysytty esittämään mitään oikeusperustetta tai hyväksyttävää syytä. Julkisuuslain 14 §:n mukaisen ehdottoman ja pakollisen määräajan täytyttyä Maa- ja metsätalousministeriö (ei myöskään Lapin ELY-keskus) ei ole voinut esittää yhtään asiakirjaa, lakia ja tuomiota tai muuta sovellettua oikeusperustetta, joissa esitetään valtion omistus lohien ja taimen kalastukseen Väylän viehelupa-alueessa osakkaina olevien kalastus- ja osakaskuntien alueella.

Kalastusviranomainen ei ole suostunut antamaan päätöksistä, edes erikseen sitä vaadittaessa, minkäänlaista viranomaispäätöstä valitusosoituksineen kalastuslupien myymisestä yksityisen kalastusoikeuden alueelle näiden tahdon vastaisesti kalastuskausina 2011-2013. Molempien hallintotahojen, Maa- ja metsätalousministeriön ja Lapin ELY-keskuksen, suhtautuminen asiakirjapyyntöön on ollut ylimielistä ja lain velvoitteista ilmeisen välinpitämätöntä.

Viranomaisen suorittamasta varojen keräämisestä on aina säädetty laissa. Sen sijaan, että Lapin ELY-keskus on valvonut, että kalastusalueet toimivat lain mukaisesti ja tarpeen vaatiessa ryhtynyt toimenpiteisiin puutteiden ja epäkohtien korjaamiseksi, kalastusviranomainen on osallistunut laittomaan rahankeräykseen mainittuun yhteislupa-alueeseen kuuluneiden kalastusalueiden kanssa. Varojen kerääminen ilman, että se perustuisi mihinkään nimenomaiseen toimivaltaperusteeseen, on katsottava lakiin perustumattomaksi viranomaistoiminnaksi, josta tulee vastata sen mukaisesti, mitä siitä on rikoslaisissa määrätty.

Virkamiehen esittämä kanta, jolla ei ole lain, tuomion tai nimenomaisen oikeusnormin perustetta, on vain mielipide, jolla ei voi ohittaa velvoitetta päätöksen antamisesta. Asiaan liittyy lukuisia seikkoja joiden seikkaperäinen esille tuominen tässä yhteydessä ei ole mahdollista, mutta jotka ehdottomasti vaativat perusteellisen selvittämisen. Suomen valtion tietyllä alueella harjoittama ja vain yhteen kansanryhmään kohdistuva eriarvoinen kohtelu, joka rikkoo perustuslain lisäksi kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, on syrjintää. Tämä on mitä suurimmassa määrin ihmisoikeusasia.

Poliisin rooli

Suomen valtion Tornionjoen jokialueen viehekalastuksesta väitetyn lohiregalen perusteella keräämiä kalastuslupatuloja käytetään kalastuksen valvontaan Tornionjoella ja sen edustan meri-alueella. Missään muualla Suomessa valtio ei kerää lupatuloja kalastuksen valvontaan yksityisen kalastusoikeuden alueilta. Muualla valtion toimesta suoritettu valvonta rahoitetaan budjettivaroilla. Viranomaisen oikeus suorittaa varojen keräämistä on aina perustuttava lakiin.

Poliisi on saanut kalastuksen valvontaan tätä suurelta osin oikeudettomasti kerättyä rahaa suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomissiolta vuosina 2002-2010 24 864 - 31 000 e/vuosi. Vuonna 2011 Lapin ELY-keskus on maksanut tätä rahaa poliisille 31 625,25 e.

Pellon kalastuskunta teki 18.1.2012 tutkintapyynnön vuoden 2011 kalastuslupien myymisessä poliisille, joka 12.3.2012 ilmoitti, ettei se käynnistä asiasta esitutkintaa. Poliisin päätös on katsottavan esteelliseksi, koska kalastuksen valvontaa on vuosien ajan suorittanut poliisi, joka on saanut tähän tehtävään erillistä rahoitusta valtion lohiregalen perusteella Tornionjoelta keräämistä kalastuslupatuloista. – Kalastusmaksujen korotuksen vuoksi ja valtion lisättyä osuutta yhteisluvan tuloista valtion osuus nousi viime vuonna 2013 kaksinkertaiseksi edellisestä

vuodesta. Mitä enemmän lupatuloista katsotaan kuuluvan valtiolle, sitä suuremman rahoituksen Lapin ELY-keskukselta voi saada myös poliisi.

Poliisin toiminnan rahoittaminen varoilla, jotka on kerätty oikeudenomistajilta ilman, että menettely perustuisi mihinkään tuomioon, lakiin tai säädökseen, ei kuulu länsimaisen oikeusvaltion periaatteisiin. Tällainen menettely asettaa jatkossa suuret vaatimukset poliisin esteellisyden selvittämiseksi ja rapauttaa mitä suurimmassa määrin poliisilaitoksen luottamukseen perustuva yhteiskunnallista asemaa.

Syyttäjän ohjaava ennakkonäkemyks

Päivää ennen (29.5.2013) kuin Lapin ELY-keskus julkaisi tiedotteensa, virkamiehet kävivät kuulemassa kihlakunnansyyttäjä Mikko Valanteen näkemyksen Väylän vieheluvan suhteen. Seuraamukset viittaavat siihen, että syyttäjän antaman ennakkonäkemyksen merkitys hallintoviranomaisen menettelylle sekä siihen, minkälaisia kalastuslupia kalastuksen valvojat ovat kalastuskaudella 2013 edellyttäneet kalastajilta, on epäilemättä ollut hyvin merkittävä.

Pyysimme tarkempaa tietoa tästä keskustelusta kalatalouspäällikkö Pentti Pasaselta, joka kuitenkin 19.12.2013 antamassaan vastauksessa katsoi, ettei ”*julkisuuslaki aseta velvoitetta tehdä selkoa käydyistä keskusteluista ulkopuolisille.*” – Ohjaavien ennakkonäkemyksien konsultointi murentaa syyttäjän riippumatonta asemaa ja objektiivisuutta, kun vastanäyttö puuttuu eli asianosaista ei ole kuultu tai annettu edes mahdollisuutta tulla kuulluksi.

Kantelut Eduskunnan oikeusasiamiehelle

Pellon kalastuskunta on tehnyt 23.9.2012 osittain samaan asiakokonaisuuteen liittyvän kantelun Eduskunnan oikeusasiamiehelle. Oikeusasiamies katsoo 16.12.2013 antamassaan vastauksessa, ettei hänellä ole aihetta ryhtyä kantelun johdosta toimenpiteisiin, vaan viittaa 16.6.2013 vireille pantuun kanteluun.

Väylän viehelupa-alue on tehnyt osittain samaan asiakokonaisuuteen liittyvän kantelun Eduskunnan oikeusasiamiehelle 16.6.2013. Kanteluun ei ole tähän mennessä annettu ratkaisua.

Oikeudellisen aseman selvittämisestä

Takanamme on 96 itsenäisyytemme vuotta; Haminan rauhan 1809 rajanvedolla jaetun kansan Suomen puolelle jääneiden tilojen Tornionjoen erityisperusteiset kalastusoikeudet ovat edelleenkin selvittämättä, mikä kertoo alueen väestön aliarvostamisesta ylivalvalla. Vaikka hallituksen esityksessä HE 264/2009 rajajokisopimuksesta kiinteistönmääritystoimitusten aloittaminen 2011 on mainittu, Maa- ja metsätalousministeriö on jarruttanut kiinteistötoimitusten aloittamista. Vuosien varrella Pellon jakokuntien edustajat ovat moneen eri kertaan esittäneet kalastusviranomaiselle kirjallisen selvityspyynnön regaleasian selvittämiseksi. Kalastusviranomaisen ei ole tähän mennessä pystynyt näyttämään minkäänlaista oikeusperustetta valtion yksinoikeudesta Tornionjoen loheen. MMM:n vastauksesta 13.5.2003 Dnro 1804/717/2003 allekirjoittaneen kirjeeseen 25.3.2003 selviää valtion lohiregaleen hatarat perusteet:

*Kirjoitin 4.8.2002 kirjeen pääministeri Paavo Lipposelle. Kirjeeni käsitteli huolta Tornionjoen lohesta ja valtiovallan toimista lohikannan turvaamiseksi. Suureksi ilokseni oli pääministeri ottanut asiani vakavasti, ja **sain Valtioneuvoston kansliasta maa- ja metsätalousministeriön 22.11.2002 antaman selvityksen kirjeeseeni. Koska selvi-***

tyksestä ei käy ilmi laatijan henkilöllisyyttä, rohkenen kääntyä Teidän puoleenne saadakseni lisätietoja kohtaan, joka jäi erityisesti mieltäni vaivaamaan:

"Lohenkalastusrajoitukset Tornionjoella perustuvat tuomioistuimien ratkaisuihin, joiden mukaan lohenkalastusoikeus Tornionjoen suulla ja joessa kuuluu valtiolle."

- **Mitkä ovat nämä tuomioistuimien ratkaisut?** Voinko saada nämä ratkaisut ja niihin mahdollisesti liittyvät aineistot Teiltä maa- ja metsätalousministeriöstä? Tai voitteko neuvoa minua, mistä voin ne hankkia? Asia askarruttaa minua, koska, tietääkseni valtakuvernallinen lohenpyynti eli regaleoikeus ei ole koskaan ulottunut kuin Ylitorniolle asti, siellä suunnilleen Kaulinrannan korkeudelle, ei sen ylemmäksi. Mistä siis juontaa tulkinta, että lohenkalastusoikeus koko joella kuuluu valtiolle?

Maa- ja metsätalousministeriö 13.5.2003 Dnro 1804/717/2003 [Seppo Havu ja Pentti Munne]:

"Regaali-oikeudella tarkoitettiin alkuaan kuninkaalle pidätettyä, tuloa tuottavaa oikeutta. Kalastusregalin sisältönä on valtion oikeus sekä kalastaa lohta ja taimenta että määrätä tästä kalastuksesta yksityisillä kalastuspaikoilla. Nykyään kalastusregali näyttää tarkoittavan valtion yksinoikeutta lohen ja meritaimenen kalastukseen Perämeressä ja siihen laskevissa joissa. Myös Tornionjoessa ja sen edustan merialueella lohen kalastusoikeus perustuu vanhastaan kalastusregaliin. [...] Tornionjoelta ei ole tiettävästi olemassa viimeaikaisia tuomioistuinten ratkaisuja, joissa kalastusregalin sisältöä ja laajuutta olisi kattavasti tarkasteltu."

Maa- ja metsätalousministeriön kirjeessä 23.3.2006 Dnro 3794/714/2005 [Havu ja Munne] ministeriö katsoo, ettei ole syytä muuttaa näkemystä, jonka mukaan lohen ja meritaimenen kalastusoikeus Tornionjoessa ja sen edustan merialueella kuuluu kalastusregalin perusteella valtiolle ja perustelee oikeuttaan viittaamalla Marja-Leena Honkasen "Kalastusoikeus" -nimiseen teokseen ja siihen, että oikeustieteen ja tekniikan tohtori, maa- ja vesioikeuden professori Veikko O. Hyvönen on:

*"5.1.1980 päivätyssä lausunnosta valtion regaalisesta kalastusoikeudesta eräissä Perämereen laskevissa joissa ja jokien edustalla olevalla merialueella todennut mm., että Almqvistin mukaa esim. Uumajan ja Tornionjoen **kruunun lohen-kalastusten alkupe-
rä on jäänyt historian hämärään ja perustunee otaksuttavasti kruunun pidätykseen Norrlannin asutuksen yhteydessä 1500-luvulla. Tornionjoen osalta valtion ja talonpoikien kesken tehtiin kuitenkin vuonna 1619 sopimus, jonka mukaan talonpoikien oli suoritettava vuosittain 80 tynnyriä suolattua lohta.**"*

Maa- ja metsätalousministeriön kirjeessä 20.2.2013 Dnro 1241/443/2011 [Juha Ojala Tapio Hakaste] kalastusviranomaisen on tulkinnut lakia väärin sotkemalla yksityisen omistusoikeuden valtion yksityisiin kalastuksiin:

*"Kalastuslain 12§ nojalla valtion kalastukset on pysytetty voimassa siellä, missä niitä on. Maa- ja metsätalousministeriö **katsoo aiemman kantansa mukaisesti**, että valtiolle kuuluva lohenkalastusoikeus, jatkossa regalekalastusoikeus, on voimassa myös Pellon kunnan alueella. [...] "Valtion regalekalastusoikeuden olemassaolon kannalta ei ole merkitystä sillä, onko asiaa käsitelty oikeusasteissa jonkin erityisen paikan osalta."*

Kalastusviranomaisen laintulkinta on rankka osoitus siitä, kuinka olemattomilla taustatiedoilla viranomaisen käyttää valtaa kansalaisiin. Onneksemme kansalaisen omaisuus on perustuslain nojalla turvattu lainsäätäjääkin vastaan.

Kirjallinen kysymys eduskunnassa

KK 317/2013 vp - Simo Rundgren /kesk

Tornio-Muonionjoen kalastusoikeus

Eduskunnan puhemiehelle

"Tornio-Muonionjoki on Itämeren piirin merkittävin lohijoki. Nykyisin joella sallitaan vain elämyskalastusta. Kalastusmatkailun arvo suoralla rahankäytöllä mitattuna on 4 miljoonaa euroa. Kalastusmatkailun kehitys on pysähtynyt epävarmana jatkuneen kalatilanteen vuoksi. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa Suomessa kalastusmatkailusta, mutta valtion panostukset ovat suorastaan olemattomia. Kalastusmatkailun tuotteistamisessa ei ole päästy alkua pitemmälle. Jokivesistössä on käytössä yksi yhteinen viehekalastuksen kalastuslupa.

Lähes 500 km pitkällä jokivarrella on monentyyppistä kalastusta. Keskisessä jokivarressa useat kalastuskunnat ovat katsoneet, että kalastusmatkailun potentiaali pitää saada jalostettua paremmin esiin. Profiloitumisen edistämiseksi kalastuskunnat ovat päättäneet perustaa rajajokisopimuksen suomin valtuuksin oman lupa-alueen n. 70 kilometrin mittaiselle alueelleen. Kalastuskunnat ovat esittäneet neuvottelupyynnön Lapin ELY-keskukselle, mutta se ei ole vastannut kalastuskuntien neuvottelupyyntöön.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko rajajokisopimuksen ja muun lain oikeaa tulkintaa se, että kalastuskunnat eivät saa päättää kalastuksesta vesialueellaan ja voiko valtio tai jokin muu taho myydä lohenkalastuslupia kalastusoikeuden omistavien kalastuskuntien vesialueille ilman niiden suostumusta?"

Helsingissä 16 päivänä huhtikuuta 2013

Simo Rundgren /kesk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Simo Rundgrenin /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 317/2013 vp:

Onko rajajokisopimuksen ja muun lain oikeaa tulkintaa se, että kalastuskunnat eivät saa päättää kalastuksesta vesialueillaan ja voiko valtio tai jokin muu taho myydä lohenkalastuslupia kalastusoikeuden omistavien kalastuskuntien vesialueille ilman niiden suostumusta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

"Suomen ja Ruotsin välinen rajajokisopimus ja siihen liittyvä kalastussääntö (587/2011) säätelevät kalastusta ja muuta yhteistyötä Tornion- ja Muonionjoella. Rajajoen kalastuslupien myöntämisestä on säädetty kalastussäännön 17§:ssä. Pykälän mukaan kalastuslupien luovuttaminen siellä, missä oikeus lohen ja taimenen kalastukseen kuuluu valtiolle, on määrätty Lapin ELY-keskuksen ja Norrbottenin lääninhallituksen tehtäväksi. Rajajokisopimus ei sisällä valtuutuksia osakaskunnille ainoastaan osakaskuntien hallinnoimien yhtenäislupien perustamisesta lohen ja taimenen pyyntiin.

Pykälässä yllä mainituille viranomaisille on annettu mahdollisuus sopia kalastusoikeuden haltijoiden kanssa yhteisestä kalastusluvasta, joka oikeuttaa kalastukseen valtionrajasta riippumatta sekä kalastuslupatulojen jakamisesta, joka tapahtuu vesialueosuusien suhteessa. Tähän on määrätty poikkeuksena valtion kalastusoikeus, jonka arvoisuus määritellään rajajokisopimuksessa.

*Kalastuskunnat eli osakaskunnat saavat päättää kalastuksestaan vesialueillaan kalastuslainsäädännön mukaisesti kuten muuallakin, eikä rajajokisopimus vaikuta tähän päätösvaltaan. Valtio myy lupia vain siihen kalastukseen, jonka oikeudet sille kuuluvat. **Suomen valtion lohen- ja taimenenkalastusoikeus Tornion-Muonionjoessa ei perustu vesialueen omistukseen, vaan se kuuluu valtiolle regaleoikeuden perusteella.** ELY-keskuksella ei ole toimivaltaa lähteä neuvottelemaan valtiolle kuuluvista kalastusoikeuksista muista lähtökohdista. Tässä tilanteessa on nähty kalastajien sekä elinkeinotoiminnan kannalta parhaana ratkaisuna kalastuksen järjestäminen kalastussäännön 17§:ssä mainitulla yhteisellä kalastusluvalla osakaskuntien kanssa, jolla on pyritty kattamaan koko rajajokialue. Tämä lupa mahdollistaa valtiolle kuuluvan lohen- ja taimenenkalastuksen lisäksi myös muiden kalalajien kalastuksen samalla luvalla sekä kalastuksen lupaan kuuluvalla alueella valtionrajasta riippumatta.*

Nykyisen kaltainen lupajärjestelmä on ollut olemassa jo pitkään ja aikaisemmin sen toteutuksesta vastasi edellisen rajajokisopimuksen mukainen rajajokikomissio. Lapin ELY-keskus on pyrkinyt jatkamaan lupakäytäntöä nykyisen rajajokisopimuksen astuttua voimaan. Lupa-asioista neuvottelu osakaskuntien kanssa on toteutettu niin, että osakaskunnat ovat myöntäneet valtuudet neuvotteluun heitä edustavalle yhteislupatoimikunnalle.

Yhteislupaa on pyritty myös kehittämään ja siihen on kuluvalle kaudelle liitetty myös mahdollisuus kuntakohtaisen kalastusluvun lunastamiseen. Yhteislupaan osallistuminen on vapaaehtoista ja osakaskunnat tekevät siitä päätöksen kokouksissaan. Myös ruotsalaiset kalastusoikeuden haltijat osallistuvat laajasti rajajoen yhteislupaan ja se mahdollistaa joustavan kalastuksen riippumatta valtionrajasta. Yhteislupaa on pidetty jokivarressa toimivana ja rajajokeen sopivana ratkaisuna, joka edistää kalastusmatkailun mahdollisuuksia.”

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen

Kirjallisessa vastauksessaan KK 317/2013 **ministeri Jari Koskinen on esittänyt eduskunnalle faktana valtion regaleoikeutta, jota ei silloin, ei sitä ennen eikä sen jälkeen ole kyetty näyttämään toteen.** On todettava täysin yksiselitteisesti, että **Maa- ja metsätalousministeriö ja Lapin ELY-keskus eivät ole kyenneet esittämään yhtään asiakirjaa, lakia ja tuomiota tai muuta sovellettua oikeusperustetta, joissa esitetään valtion regaleoikeus ja sen arvoisuuden suuruus lohen ja taimenen kalastukseen Väylän viehelupa-alueen muodostaneiden kalastus- ja osakaskuntien alueella.** Myös se, ettei asiakirjoja ole, on jätetty vastatessa selkeästi ilmaisematta. Kuitenkin tämä on tärkeää juuri valitusoikeuden vuoksi.

Tutkimus lohiregaleista

Maa- ja metsätalousministeriö koki Tornionjoella lohiregalen käytöstä nousseen keskustelun sen verran kiusalliseksi, että se on tilannut Lapin yliopistolta regaleoikeutta käsittelevän tutki-

muksen, johon Maa- ja metsätalousministeriö on antanut valtion rahoitusta. Viranomainen on näin pyrkinyt menettelyyn, jossa kiistaa valtion väitetystä regaleoikeudesta loheen käsiteltäisiin vasta tulevaisuudessa tutkimuksen valmistuttua.

On oikean suuntaista ja erittäin kannatettavaa, että asia pyritään selvittämään, mutta Suomessa viranomaistoiminta perustuu perustuslain määrittämänä lakiin. Tätä ei voida ohittaa sillä, että odotetaan joskus tulevaisuudessa valmistuvan valtion itsensä tilaaman tutkimuksen tuloksia. Tilaustutkimus ei korvaa eikä oikeuta sivuuttamaan valtion viranomaisen laissa säädettyjä velvoitteita. Tutkimus ei takaa sinänsä mitään, jos sen ohjausryhmään ei ole tutkittavien teemojen kannalta valittu eri asianosaistahojen edustajia. Kiistanalaisessa asiassa ilman sitä tutkimus menettää jo alkuaan uskottavuuttaan. Samalla loukataan kansainvälisen oikeuden vaatimusta ihmisoikeuksien selvittämisessä ja valtion omaa näyttö- ja muita velvoitteita siinä yhteydessä. - Yksittäisien henkilöiden tekemillä selvityksillä ei ole mitään toimivaltaperustetta vakiintuneen perustuslakikäytännön mukaan.

SYRJINTÄ

Koska jo vuosien ajan on ollut suuri epäily siitä, että Suomen valtio ei käytä regaleoikeutta lohen ja taimenen kalastuslupien hallinnointiin yhtäläisesti koko maassa, Väylän viehelupa-alue teki julkisuuslain 14§ perusteella 14.8.2013 asiakirjapyyntönsä valtion lohiregalen käytöstä ja kattavuudesta Maa- ja metsätalousministeriölle. Maa- ja metsätalousministeriö ei osannut vastata vastuualueeseensa kuuluvaan asiaan, vaan siirsi sen Lapin, Kainuun, Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksille sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselle. Olemme saaneet vastauksen kyselyymme kaikilta muilta, paitsi Ahvenanmaan maakuntahallitukselta.

ELY-keskusten vastaukset kertovat, miten asia on de facto. • **Valtion regaleoikeutta loheen ja taimeneen yksityisen kalastusoikeuden alueella käytetään AINOASTAAN Tornionjoella ja sielläkin Maa- ja metsätalousministeriö sekä Lapin ELY-keskus aluehallintoviranomaisena toteuttavat valtion lohiregalea vain viehekalastukseen**, ei alueen muihin laillisiksi säädettyihin lohenkalastustapoihin.

Kaikkialla muualla Suomessa yksityiset kalastusoikeuden omistajat ovat täysin vapaat valtion väitetystä regaleoikeudesta ja he saavat täysin itsenäisesti päättää lain ja asetusten määräämissä puitteissa alueellaan lohen ja taimenen kalastamiseen myytävistä luvista ja he saavat pitää tästä saadut tulot kokonaan itse! Tällainen viranomaisten harjoittama yhden alueen täysin eriarvoinen kohtelu täyttää kaikki syrjinnän kriteerit.

On syytä epäillä viranomaisen syrjivän allekirjoittajia ja niiden taustayhteisöjen henkilöjäseniä oikeuksien haltijoina. Alla mainitulla se nostaa keskusteluun myös kysymyksen alkuperäisyyden ja historiallisten oikeuksien perusteella viranomaisen kansanryhmään kohdistuvan kiihottamisen. Se vaatii erillisen tutkimuksen jo viimeaikaisen muun tätä asiaa koskevan oikeuskäytännön vuoksi. Kyse ei ole ollut poliittisesta toiminnasta eikä lakien säätämisestä, vaan viranomaisen hallinnollisen päätöksenteon piiriin kuuluvasta julkisesta asiasta. Tähän näkökulmaan liittyy myös samalla kysymys siitä, **voiko tällaiseen syllistyttyä aktiivisesti jättämällä oikeutettujen oikeudet huomioon ottamatta** ja mitkä tällöin ovat arvioinnin kriteerit suhteessa asiaan koskevaan unionin puitepäätökseen ja muuhun kansainvälisoikeudelliseen sääntelyyn.

Syrjintä on katsottava kuvatulla perusteella erityisen törkeäksi, koska se kohdistuu **erityisesti Tornionjokivarren etniseen alkuperäisväestöön**. - Tässä yhteydessä ei voi jättää huomioi-

matta sitä, että se osa alueen alkuperäisväestöstä, jonka asuinalue sijaitsee Tornion-Muonionjoen itäpuolella, liitettiin Suomen yhteyteen vasta Venäjälle hävityn Suomen sodan seurauksena. Haminan rauhassa 1809 Ruotsin Länsipohjan-lääni jaettiin ja tämä kansa halkaistiin vetämällä uusi raja pitkin kotijokeamme. Joen idänpuoleisen väestön kohtaloksi tuli suomalaistua.

Me kveenit (kainulaiset) olemme olleet Lapinmaan alkuperäisiä asuttajia ja olemme asuttaneet tätä aluetta varmasti yli tuhat vuotta. Emme ole koskaan olleet osana Österlandet'ia (Suomen puoleinen osa Ruotsia) ja olimme osana Ruotsin kuningaskuntaa vain reilut kaksi vuosisataa 1500-luvulta lähtien. Tämän todistavat kiistattomasti viisi vuotta Pähkinäsaaren rauhanteon jälkeen 5.9.1328 tehty *Telgen sopimus*, jolla kansamme edusmiehet birkarl'it [*pirkkamiehet l. pirkat*] luovuttivat Uumajan, Piitimen ja Luulajan lapit Ruotsin kuninkaan vapaasti asutettavaksi ehdolla, jolla me kveenit säilytimme itsellisen asemamme Tornion ja Kemin lapeissa. Telgen sopimus sai vahvistuksen kuningas Magnus Ericssonin kuninkaallisella kirjeellä 1358, jolla vahvistettiin "*alla the Priuilegier, Nåder och Frijheter*", jotka aikaisemmin oli myönnetty niille, jotka asuivat "*i Norrebotn i Lapmarcken*". Kukaan ei saanut mitenkään estää "*Birckerlar, som öckna skogar i förde endar efther sina tarffue och nytto sökia wele*". - Kustaa Vaasa vahvisti lapinmaiden birkarl'ien 200-vuotiset verotus- ja kauppaoikeudet 1528 birkarl'ien David Larsson och Nils Jönsson kanssa.

Meidän kielestämme, kveenien kielestä, käytetään yleisesti nimitystä meänkieli. Suomessa meänkieltä puhutaan yhä Tornionlaaksossa ja Länsi-Lapissa. Ruotsissa meänkieli on saanut lailta vähemmistökielen aseman juuri väestön alkuperäisyyden vuoksi. Norjassa kieli tunnetaan kveenien kielenä. Kielellä on siis Suomessa ja Ruotsissa täysin sama historia ja perusta. Suomi ei ole tunnustanut meänkieltä Ruotsin tavoin ilman syyn osoittamista. Asiasta on kattavaa tutkimusta viime vuosikymmenen ajalta. Havainnekuvan vanhasta meänkielisestä kveenimaasta, kylien, vaarojen ja vesistöjen nimien osalta, saa tänäkin päivänä, kun vain vilkaisee Norbottenin karttaa. Alkuperäinen kainuu, kveenimaa on ollut perämeren perukassa, ei nykyisessä Suomen kainuussa. Kveenimaan itsellisestä asemaa todistaa myös Olli Mäenpään, Pekka Länsinevan ja Teuvo Pohjolaisten asiantuntijalausunto perustuslakivaliokunnalle 7.8.2009 - Kveenit eivät ole vain kielellinen väestönosa ja vähemmistö.

Englannin kuningas Alfred Suuren maailmanhistoria on nykyisin kansainvälisesti hyväksyttyä historian kirjoitusta. Alfred Suuri kirjoitti v. 890 Orossiuksen maailmanhistoriaa Halogalandilaisen (Pohjois-Norja) kauppiaan Ottarin kertomuksen mukaan. Siinä kerrotaan kveenien kansasta ja itsenäisestä Kveenimaasta, sen sijainti, kuninkaista ja kulttuurista. Tämä alue näkyy ajasta laadituissa kartoissa ainoana hallintoalueena Lapinmaassa. Kun Suomesta ja suomalaisista ei tunneta tältä ajalta kirjoitettua historiaa, kveenit esiintyvät kansana ja maana myös muinaisissa islantilaisissa saagoissa. Näistä ehkä tunnetuin on kuningas Egilin saaga 1200-luvulta. Myös lukuisat muut lähteet [*Kyösti Julku: Kvenland - Kainuunmaa*] kertovat samoin kveeneistä ja heidän maastaan. - Vaikka kveenit on hyväksytty täysivaltaiseksi jäseneksi suomalais-ugrialaisten kansojen yhteisöön pohjoismaiden alkuperäisväestönä ja vähemmistönä, Suomen valtio ei ole tunnustanut kveenien asemaa.

Suomen valtion lohiregalen käyttö yksityisen kalastusoikeuden ylitse ainoastaan ja vain Tornionjoella on näin ollen jopa yhteen kansalliseen vähemmistöön kohdistuvaa etnistä syrjintää. Mitään positiivista, sinänsä kiistanalaista perustetta syrjimiseen ei ole esitetty. Siihen ei riitä se, ettei valtio ole tunnustanut alkuperäisasemaa eikä siihen riitä se, että kalastusta koskevat säännökset eivät sellaista erikseen kiellä.

LOHIREGALE - KUNINKAALLINEN "OIKEUS" LOHEEN

Regalekäsité on osa eurooppalaista hallinto- ja läänitysjärjestelmää, joka keskiajalla poikkesi täysin skandinaavisesta kulttuuriperimästä, jossa talonpoikainen omistus maahan oli yksiselitteinen. Regalekäsitteen perusteella Euroopan läänitysherrat jakoivat läänitystensä talonpoikien yksityisoikeudellisen aseman siten, että heille veronkantajana kuului paitsi oikeus veroon myös välitön omistusoikeus [*dominium directum*], kun taas talonpojalle kuului oikeus tilansa käyttöön [*dominium utile*], joka oli vain perinnöllinen hallintaoikeus tilaan. Regalekäsitteen tulo Ruotsiin liittyy Ruotsin itsenäistymiseen Tanskan valtapiiiristä, josta Ruotsi pääsi pitkän ja monivaiheisen sotajakson jälkeen Lyypekin Hansan avulla.

Hansan apu tuli kalliiksi. Velan maksuun valtionhoitaja ja vaalikuningas Kustaa Vaasa [*Gustaf Eriksson valtionhoitaja 1521-1523, kuningas Gustaf I 1523-1560*] käytti kirkon kultaa ja haali Lyypekin velan perusteella haltuunsa kaiken muun mahdollisen pönkittääkseen oman valtansa. Saksalaiset saivat haltuunsa Ruotsin kaupan ja Martti Lutherin opin avulla Kustaa Vaasa vei kirkolta sen kertakaikkisen vallan, otti kirkon kymmenyksistä kaksi kolmannesta kruunulle. Västerås'in 1527 valtiopäivien resessillä vei uskonpuhdistuksen nimissä kirkolta sen loputkin varat ja lopulta takavarikoi lyypekkiläistenkin omaisuuden Ruotsissa. Kirkkoreduktion jälkeen Kustaa Vaasa oli omistuksineen äveriäs ja mahtava mies; kruunu omisti tiloista 28 prosenttia, aateli 22 prosenttia ja verotalonpojat noin puolet. On selvää ja laajalti tunnustettua, että itsevaltaisen kuninkaan omistuksiin kohdistuneita pyrkimyksiä ei voi pitää laillisina saantoina. Regaleopin toi Ruotsiin saksalainen Conrad Peutinger [*Conrad von Pyhy, Ruotsin valtakunnankansleri 1538-1543*], joka 1538 saapui järjestämään Kustaa Vaasan valtionhallinnon.

Tornion lappi ei ole koskaan ollut kenenkään läänityksenä, vaan omistus maahan, järviin ja jokiin oli alueen talonpojilla ja asutus keskittyi lohijokisuihin ja niiden varsille. Kukin talo omisti oman eräalueensa (alue, jolta marjat, sienet, riistaeläimet ja kalat on otettavissa eräksi). Lohella oli erityistä merkitystä, koska kylmän ja niukan talven jälkeen lohi toi runsautta. Kuten muukin eräomistus, **Tornionjoenkin lohenkalastus oli järjestetty jo vuosisatoja ennen Ruotsin kuninkaan vallan ylettymistä alueelle.** Pellon kylän rajat on määritelty 1430. Pellon ensimmäisen maakirjan 1543 mukaan kylässä oli yhdeksän taloa, jotka ovat pääsääntöisesti edelleenkin samojen sukujen hallussa. Kantasukujen keskinäiset avioliitot ja talojen jakotoimet johtivat siihen, että eräomistuksista tuli kylien talojen yhteisiä (jakokunnat).

Pohjanlahden jokien lohenkalastuksen omistuksista 1500-luvun alkupuolella toimitettu luettelo kertoo, että Perämeren jokien lohenkalastukset oli järjestyneet jo ennen Ruotsin kuninkaan vallan ulottumista alueelle. Piitimejoen lohenkalastus kuului tuolloin Kristina Nilsdotterille [*Gyllenstierna*], Luulajajoen lohenkalastus kuului puoliksi arkkipiispalle ja herralle, mutta Rånejoen, Kalixjoen ja Tornionjoen lohenkalastukset kuuluivat alueen talonpojille ja birkarleille: *"Item pita åå then haver fru Chirstin - Item i Lula ther är lagxe fiske tedh hörer halfsth erkebiskopen til och helpften herren - Item rånen åå ther tages lagx och tedh hava bönder - Item i kalis then haver bönder och ter är en stoor fors såm kalles kengis ten have berkarle - Item tornö then have bönder och eth fiske sååm kalles korpikyle ted haver herren." Tornionjoen lohenkalastuksen omistuksista, niiden sidoksesta maanomistukseen, perintöosista, osuuksien myymisistä, panttauksista ja riidoista on säilynyttä dokumentaatiota; kuten Catarina Magnusdotterin 1386 saama lohenkalastus Tornionjoen Matkakoskelta.*

Kruunun kymmenykset oli tunnustettu 1485. Kun Olaus Magnus ylisti käyntinsä 1519 jälkeen Tornionjoen lohenkalastusta: *"Knappast någonstädes i hela Europa finner man ett rikare laxfiske än i Bottniska havet upp emot Lappland [...] det är en skön syn att här se laxarna, likt krigare i glimmande vapenskrud, mitt i solgasset gå upp från havet mot strömmen, helst då de följa efter varandra i så stor mängd, att även vattnet högst uppe i bergen får byte till övers*

för dem, som fiska där [...] Jag har ju sjelv på Bottens kust längst i norr nära Torneå vid tiden för sommarsolståndet sett, hur man fångade och drog upp ur vattnet en så stor mängd lax, att de starkaste nät brusto under tyngden. " on selvää, että tuollainen rikkaus sai valtaa pitävät kiinnostumaan lohesta. Säilyneiden satamakirjojen mukaan Tornionjoen lohi ja sen laivaaminen Tukholmaan on ollut merkittävä tulonlähde. Västeråsin valtiopäivien 1527 jäkeen Kustaa Vaasan haltuun tuli kirkon kymmenyksien mukana Uppsalan tuomiorovastin kiltisraha [*laxranta*] Tornion pitäjältä [*Torneå socken*], joka vuodesta 1432 lähtien oli 30 markkaa. Kustaa Vaasa julisti 23.8.1549 kuninkaallisella kirjeellä Von Pyhy'n oppien mukaisesti, että verotalo ei kuulu ainoastaan verotalolliselle, vaan myös Ruotsin kruunulle. - **Kun itsevaltiaan kuninkaan kantalollisen omistukseen oli tällainen, kruunun regaleoikeuksien tausta on helppo ymmärtää.** Vuonna 1553 Kustaa Vaasa asetti verolle Tornionjoen tilojen eräomistukset.

1500-luvun loppupuoli ja 1600-luku oli sota-aikaa ja verotus erityisen rankkaa. Kaarle Herttua korotti 1602 kruunun lohiregalen puoleen kalastuksen tuotosta ja julistautuu Kaarle IX:nä 1607 Norrlannin kveenien ja lappalaisten kuninkaaksi. Talonpoikien anomuksesta raskas kymmenyssvero muutettiin Gustaf II Adolfin aikana 1619 kiinteäksi lohiveroksi [*laxtaxa*]. 1500-luvulla Suomessa oli kahdeksan kaupunkia. Saadakseen verotuksen kruunun haltuun kuninkaat perustivat 1600-luvulla Suomeen 21 uutta kaupunkia [*Tornio 1621*]. Samasta syystä merkittävin osa lohenkalastuksista siirrettiin kruununpatoihin [*regalepato*], joista voutien oli helppo kerätä kuninkaan osuus. Kun Kaarle XI julisti 1661 koko Kemijoen omakseen, Tornionjoella siirryttiin kruununpatoihin lohitalonpoikien myötävaikutuksella 1664. Tornionjoen alaosan patopyyntiä harjoitettiin kahdeksassa regale- eli kruununpadossa, joista ylin kruununpato sijaitsi Kaulinrannan Marjosaassa, jonka yläpuolelta kuningas ei saalisosuuttaan vaatinut eikä regaleveroa peritty. Tässä yhteydessä erityisesti huomioitavaa (!) on, että **nykyinen Väylän viehelaupa-alue sijaitsee kokonaisuudessaan kruunun regalealueen ulkopuolella** (Tornionjoella regalealueen yläpuolella).

Ruotsin kruunu on perustanut vuosisatojen regaleoikeutensa loheen Kustaa Vaasan toisen pojan, Juhana III:n hallitusaikana vuonna 1587 Palne Rosenstrolen hankkeisiin liittyvään asiakirjaväärennöksen [*ns. Helgeandsholman päätös, jonka C G Styffe todisti väärennökeksi jo vuonna 1864 - väärennös on todettu myös Ruotsin korkeimman oikeuden päätöksessä 29.5.1951*], jonka mukaan eräät Etelä-Ruotsin suuret vesialueet kaikkine niihin kuuluvine oikeuksineen olisi vuonna 1282 määrätty kruunulle kuuluviksi. Sen mukaan kruunun määräämävallan alaisiksi oli määrätty niinikään kaikki Norrlannin ja Suomen virrat, joissa pääkalana oli lohi, ankerias, siika ja säynävä, niin että kaikkien niiden, jotka niitä käyttivät, oli maksettava siitä kruunulle veroa. Aikalaiset epäilivät asiakirjan aitoutta eikä Juhana III koskaan vedonnut asiakirjaan. Väärennetyistä asiakirjasta tuli kuitenkin 1600-luvulla kruunun lohiregalen perusta mm. oikeustieteen professorina toimineen Johannes Messeniuksen henkilökohtaisen todistuksen perusteella.

Varmaa on, että ennen 1300-lukua Ruotsin valta ei ole ulottunut Skellefte-joen [*vanh. Helettijoki*] pohjoispuolelle. Telgen [*Södertälje - Tukholman hallinnollinen asema alkaa vuodesta 1436*] sopimuksesta vuodelta 1328 on nähtävissä, että kveenien edusmiehet birkarl'it luovuttivat Uumajan, Piitimen ja Luulajan lapit Ruotsin kuninkaan vapaasti asutettavaksi vasta 40 vuotta Palne Rosenstrolen asiakirjaväärennöksessä mainitun 1282 jälkeen. - Vaikka Ruotsin kirkolla olikin vankka asema alueella, Tornion ja Kemin lapit eivät kuuluneet Ruotsin kruunun alle ennen 1500-luvun puolta. Tunnustettujen oikeusoppineiden *Kyösti Haataja* ja *Eero Manner* mukaan kruunun regaleoikeus loheen ei ole koskaan käsittänyt oikeutta vesiin pohjiineen, eikä sulkenut pois yksityistä omistusoikeutta. Siten **lohiregale ei ole koskaan luonut valtiolle omistusta tai hallintaa.**

Lohen verotus erillisenä lohiverotuksena kumottiin 1.1.1925 alkaen, kun kruununkymmenykset lakkautettiin Suomessa 29.11.1924 annetulla lailla (294/24). **Kymmenyksistä luopumalla valtio luopui keskiaikaisesta kuninkaan etuoikeudesta saaliiseen, jota kuninkaan regaleoikeus luonnonvaroihin tarkoittaa** [*jus regale - droit de régale - regal/royal right - kunlig privilegium/höghetsrättighet/företrädesrätt - kuninkaan etuoikeus*]. Lohikymmenyksiin oikeutetut kirkkoherrat olivat siirtyneet uuteen palkkausjärjestelmään 4.8.1922 (12.1.1962 annettu laki (39/62) määräsi kymmenykset jaettaviksi vesialueiden omistajille).

M-L Honkasen mukaan lohiregale on merkinnyt ainoastaan kruunun verotusoikeutta ja lopet-
tanut aateliston verovapaan edun: "Vaikka regaleoikeus ei muodollisesti kajonnut yksityiseen
omistusoikeuteen, regaletyypiset säännökset tosiasiasa olivat este yksityisen kalastusoikeu-
uden kehittymiselle. Erityisesti merialueet, mutta myös suuret joet ja järvet jäivät jakautumatta
yksittäisten rannanomistajien kesken. Valtion vesialueille oli sittemmin helppo saataa yleiska-
lastusoikeus. Samalla regaleoppi oli omiaan ankaroitamaan seuraamusjärjestelmää, koska
rikosasiassa asianomistajana oli nyt valtio." - **Lohiregalea voidaan tarkastella pelkästään
fiskaalisena hyötymisenä veronkannon näkökulmasta**. Ajatus valtion verotusoikeudesta
omaan omaisuuteen on sinänsä Suomen ensimmäisen ja nykyisen perustuslain kannalta oi-
keudellisesti kestävä.

SUOMEN TASAVALLAN LOHIREGALE

Helsingissä 31.12.1927 annetulla asetuksella N:o 387, ensimmäisellä Suomen Tasavallan ja Ruotsin Kuningaskunnan välisellä **rajajokisopimuksella**, yhteisen lohenkalastuksen järjestä-
mistä Tornion- ja Muonionjoissa koskevan sopimuksen sekä Tornionjoen kalastusalueen kalas-
tussäännön voimaansaattamisesta valtiot julistivat: "*Kummallekin valtiolle kuuluu puolet
kalastuksesta.*" [III Art.] Rajajoesta sovittaessa on tietysti kohtuullista sopia kalavarojen jakami-
sesta tasan, **MUTTA** "kuninkaallinen tai keisallinen" julistus, joka ei mitenkään huomioi alueen
väestön vanhempaa omistusta tai muuta oikeutta, ei voi olla laillinen saanto omistukselle
sen täydessä merkityksessä demokraattisesti toimivassa tasavallassa. Porvoon valtiopäivillä
15.3.1809 Venäjän keisari vahvisti uusien alamaistensa uskonnon vapaan harjoittamisen sekä
omistus- ja erioikeudet. Samoin teki itsenäistynyt Suomen tasavalta. Historia kuitenkin todistaa
sen surullisen tosiasian, että **vasta Suomen itsenäistyttyä Tornionjokivarren ihmiset ovat
omistuksineen joutuneet valtiovallan erityisen riistopolitiikan kohteeksi**.

1800-luvulla alueen tärkeimmäksi tulonlähteeksi nousi metsätalous ja Tornionjoesta muodos-
tui ruotsalaisille metsäyhtiöille tärkeä puutavarantuottajaksi merelle. Paikallisen väestön harjoit-
tama lohen patopyynti oli syvässä ristiriidassa metsäyhtiöiden puutavaran lauttauksen kanssa
eikä yhteentörmäyksiltä välttytty. Niinpä **ensimmäisellä rajajokisopimuksella sovittiin yksi-
tyisten omistusten purkamisesta puutavaran uiton eduksi** [IV Art.]: "*Tähän saakka käytän-
nössä olleista kiinteistä kalastuslaitteista ovat seuraavat lauttaukselle haitallisina
lakkautettavat, nimittäin Danskin, Buumin, Törmän ja Varttosaaren padot, minkä ohella Mar-
josaaren pato samasta syystä on siirrettävä Palosaaren ja Suomen puoleisen rannan välillä
olevaan, Oulun ja Norrbottenin läänien lääninhallitusten yhteistoimin määrättävään paik-
kaan.*" Kun lohenkalastus Tornionjoella oli esteenä puutavaran uittamiselle, valtiot alkoivat kä-
sitellä yksityisten omistusta **tarkoituksenmukaisuuskysymyksenä**. Kuninkaan vanhaan rega-
leoikeuteen perustuvaa ylivaltaa käyttämällä uiton oikeusasemaa vahvistettiin lohenkalastusta
heikentävästi. Hyvä kuvaus menettelystä naapurijoella löytyy uunituoreesta *Kari Alaniskan väi-
töskirjassa Kalojen kuninkaan tie sukupuuttoon - Kemijoen voimalaitosrakentaminen ja vael-
luskalakysymys*.

Kemijokisuus suljettiin sodan jälkeen 1940-luvun lopulla. 1950 ja 1960-luvulla lohiregale valjastettiin edistämään hankkeita Tornionjoen vesistön valjastamiseksi sähkön tuotantoon. Pohjoismaiden neuvoston aloitteesta 1957 perustettu Pohjoismainen vesivoimakomitea selvitti Kalix- ja Tornionjokien rakentamista voimantuotantoon. Jokien vaelluskalakantojen häviämistä Vesivoimakomitean oikeudellinen alakomitea kertoo 1961 mietinnössään: *”jokien porras-taminen, kuten vaihtoehdoissa A [Tornion- ja Kalixjokiin rakennetaan molempiin omat voimalat] ja B [Kalixjoen vesi käännettäisiin kanavalla Tornionjokeen], aiheuttaisi virtakalalle, so. kalakannalle, joka käsittää lohen, taimenen, harrin ja joessa kutevan merisiian, täydellisen tuhon”* Kalateiden rakentamista ei mainita, mutta **Vesivoimakomitean oikeudellinen alakomitea katsoi:** *”Sikäli kuin kalastukselle koitua vahinko korvataan muulla tavoin kuin kompensoimalla, on selvitettävä, kutka ovat oikeutettuja korvaukseen.”*

Kruununkalastuksesta vesivoimakomitean oikeudellisen alakomitea toteaa: *”Ruotsissa on myy-ty useimmat kruununkalastukset joissa. Kainuunjoessa on kruunun omistuksessa vain lohenkalastus ja Tornionjoessa Tornionjoen regaalinen lohenkalastus. On kuitenkin väitetty, että kruunun oikeus lohenkalastukseen aikoinaan suoritettujen jakojen perusteella on lakannut, si-käli kuin jaon yhteydessä ei tavalla tai toisella ole säilytetty mainittua oikeutta. Korkeimman oikeuden päätös 15 päivältä toukokuuta. 1951 luvattomasta kalastuksesta Lainion- ja Muonionjoessa tukee tätä käsitystä.”* Vesivoimakomitean oikeudellisen alakomitean mietinnöstä on nähtävissä, että se ei löytänyt yksiselitteistä ja selvää perustetta valtion lohenomistukselle ja oli lausumassaan erityisen varovainen: *”Alakomitean mielestä lienee vahingon katsottava kohdistuvan valtioon, mikäli rakentamisen voidaan katsoa jollakin tavalla vähentävän niitä etuja, jotka valtiolla on regaali-oikeutensa nojalla. Valtiolla pitäisi siis sellaisissa tapauksissa olla oikeus saada korvaus ainakin menetetyistä vuokratuloista.”* Vesivoimakomitean oikeudel-lisen alakomitea kuitenkin ehdollistaa valtion regaleoikeuden loheen mainitsemalla: *”Jos joku sitä vastoin nautintaoikeuden nojalla, ylimuistoisen nautinnan perusteella tai muista syistä voi osoittaa omaavansa erityisen oikeuden johonkin lohenpyyntipaikkaan, on hänellä luonnolli- sesti oikeus vaatia korvaus siitä vahingosta, joka kohdistuu sanotun oikeuden käyttämiseen.”*

Imatran Voiman ostaessa vesivoimaoikeuksia Tornion- ja Muonionjoelta myyjät jättivät pää-sääntöisesti kalastusoikeuden itselleen. Kaupparajoissa ei erikseen mainita lohenkalastusta, koska valtion toimesta myyjille oli saneltu sen kuuluvan regaleoikeutena valtiolle, joten myyjät eivät voineet vaatia lohen menettämistä korvaustakaan - tulkitsemalla lohiregale omistukseksi valtiolle luotiin sellainen oikeus, jota sillä ei muutoin olisi ollut! Lohiregalen omistusoikeudeksi tulkitsemalla valtio pystyi käyttämään sitä muihin kuin lohenkalastukseen liittyviin hankkeisiin, kuten omistamansa vesivoimayhtiön hankkeiden edistämiseen. Halukkuutta vapaaehtoiseen vesivoiman myymiseen lisäsi tietoisuus siitä, että Kemijoella (jossa korvausoikeuskäsittelyt käytiin vasta 20 vuotta myöhemmin) oli käytetty tarvittaessa pakkolunastusta vesivoiman haltuun ottamisessa. Ensimmäiset koskiosuudet myyneet *Pekka Styrman* ja *Hjalmar Harila* totesivat *Pohjolan Sanomien* 11.3.1961 mukaan, että koskiosuuk-sien myynti on varmin keino turvata Tornionjoki Atlantin suunnitelmalta [vaihtoehto C], jossa **jokivesien osittainen käänntö suoraan Atlantille Ofoten-vuonoon olisi vienyt puolet Tornionjoen vesimäärästä**. Mitään keinoja ei kaihdettu, kun jokivarsien tiloja riistettiin. Atlantin suunnitelmalla painostettiin jokivesien omistajia koskiosuuksien myyntiin ja ennen kaikkea alennettiin kauppahintaa.

Vaikka Vesivoimakomitean oikeudellinen alakomitea kuvaa lähtökohtaisesti Suomen valtion oi-keudellista asemaa Tornionjoen loheen: *”Oikeus lohenkalastukseen Tornionjoessa ja siihen kuuluvassa vesistöissä on Suomessa valtiolle kuuluva rasitteen luontoinen oikeus yksityisille kuuluviin vesialueisiin.”* Suomen **kalastusviranomaisen on tulkinut lohen valtion omis-tukseksi** ja käyttänyt sitä omistajan tavoin. - Vaikka Tornionjokea ei valjastettu sähköntuotan-

toon ja mitään muutakaan syytä lohien jokikalastuksen lopettamiseen ei ollut, kalastusviranomaisen lopetti Tornionjoen lohien jokikalastuksen ja siirsi sen kokonaan merikalastukseksi. Siirtämällä lohienkalastuksen merelle Suomen kalastusviranomaisen suoritti valtavan tu-lonsiirron Tornionjokivarren ihmisiltä merialueiden ammattikalastajien eduksi. Kalastusviranomaisen on puolustanut lohien merikalastuksen asemaa valtion regaleoikeudella; rannikon lohiasetuksia valmisteleviin lukuisiin työryhmiin ei ole koskaan kelpuutettu edustusta Tornionjokivarresta. **Regaleoikeuteensa vetoamalla Suomen valtio on vuosikymmeniensä ajan harjoittanut ylivaltaa ja riistänyt Tornionjokivarren alkuperäisväestöltä paitsi puheoikeuden, myös lohitalonpoikien eittämättömän omistuksen heidän arvokkaimpaan luonnonvaraansa ja heidän ikaikaisen kalastuskulttuurin.**

Suomen ja Ruotsin yhteisen rajajokisopimuksen **hallituksen esityksessä HE 264/2009 mainitaan, että Ruotsin valtio on muuttanut tulkintaansa lohienkalastuksen omistuksesta: "lohen ja taimenen kalastusoikeus on Ruotsissa kytköksissä kiinteistön omistukseen ja rajoituu siten kiinteistörajojen mukaan"** - Regaleoppi on meillä perintönä Ruotsinvaltan ajalta; nyt kun "emämaa" Ruotsi on katsonut oikeaksi luopua kruunun regaleoikeudesta loheen, on tosiasiat tunnustettava myös Suomessa. Koska lohienkalastuksen omistuskysymyksen suhteen ei ole vuoden 1925 jälkeen tapahtunut muutoksia, **rajajokisopimukset ovat rikkoneet yksityisen perusoikeuden suojaa ja ovat näin ollen olleet perustuslain vastaisia.** Oikein olisi, että Ruotsin ja Suomen valtiot palauttavat perusteetta keräämänsä varat oikeille omistajilleen korkoineen (12.1.1962 annettu laki (39/62) määrää kymmenykset jaettaviksi vesialueiden omistajille). Vaikkakin Tornionjoen kalastusoikeudet ovat jokialueen pitkistä kalastushistoriasta ja valtiorajojen vedosta hyvinkin sirpaloituneet, **Suomen valtiolla ei ole esittää oikeusperustetta lohiregaleoikeutensa perusteeksi sen enempää kuin Ruotsin kruunulla-kaan.**

Lohiregale ei ole lainmukainen peruste valtion lohienomistukseen toisen alueella Ilman oikeuden päätöstä Maa- ja metsätalousministeriö ja Lapin ELY-keskus eivät voi myydä toisen omaisuutta. Kalastusviranomaisen **ei voi luovuttaa toisen omaisuutta kolmannen tahon myytäväksi**, vaan valtiolla on itsellään velvollisuus näyttää puhevaltansa ja omistuksensa, jota ei ole tehty. Asian historiallinen tausta huomioon ottaen tällainen näyttö ei voine olla vaikeaa, eikä edes kyseenalaista Suomen perustuslain näkökulmasta.

Näyttönä ei riitä se, että maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen* on kirjallisella vastauksellaan 26.4.2013 kertonut eduskunnalle *"Suomen valtion lohien- ja taimenenkalastusoikeus Tornion-Muonionjoessa ei perustu vesialueen omistukseen, vaan se kuuluu valtiolle regaleoikeuden perusteella."* ja *"ELY-keskuksella ei ole toimivaltaa lähteä neuvottelemaan valtiolle kuuluvista kalastusoikeuksista muista lähtökohdista."* Kuten Lapin kalatalouspäällikkö Pentti Pasanen sähköpostiviestissään 20.6.2013 kertoo, hän on perustanut toimintansa MMM:n kirjeen 20.2.2013 [Juha Ojala ja Tapio Hakaste] perusteella siihen, että "Lohienkalastusoikeus kuuluu Torniojoessa valtiolle". Muina ilmoitettuina perusteina ovat kalastuslain 12§ ja Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen 17§:

Kalastuslain 12 § (19.12.1997/1212)

*Valtion yksityiset kalastukset pysytetään valtiolla siellä, missä ne vanhastaan ovat olleet ja edelleen ovat hallinnassa. Tarkempia säännöksiä niiden käytöstä samoin kuin valtiolle kuuluvan kalastusoikeuden käyttämisestä ja kalastuksen harjoittamisesta valtion omistamilla vesialueilla annetaan **asetuksella**, jolloin ammattikalastajien ja paikallisen*

väestön etu on ensi sijassa otettava huomioon. Enontekiön, Inarin tai Utsjoen kunnassa vakinaisesti asuvilla, jotka harjoittavat ammattikalastusta, kotitarvekalastusta tai luontaiselinkeinoja, on kuitenkin oikeus saada korvauksetta lupa kalastuksen harjoittamiseen mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla.

Kalastuslain 13 § (16.4.1982/286)

Ylimuistoisella nautinnalla tai muulla perusteella laillisesti saatu erityinen oikeus kalastuspaikkaan tai kalastukseen toisen kylän rajain sisällä tahi kylänrajain ulkopuolella jää edelleen voimaan sellaisena kuin sitä on vanhastaan käytetty. [...] Milloin kalastusoikeudesta on tuomioistuimen päätöksellä tai muutoin laillisesti määrätty toisin kuin tässä laissa edellä on säädetty, sellaista määrystä on edelleen noudatettava.

Rajajokisopimuksen 17 § Kalastusluvut

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Fiskeriverket tai se, jolle viranomaiset tehtävän antavat, voivat luovuttaa kalastuslupia siellä, missä oikeus lohen tai taimenen kalastukseen kuuluu valtiolle. Tällaista lupaa voidaan edellyttää myös soutajalta, joka aktiivisesti osallistuu lohen ja taimenen kalastukseen.

Viranomaiset voivat sopia jokialueen muiden kalastusoikeuden haltijoiden kanssa yhteisestä kalastusluvasta. Yhteinen kalastuslupa oikeuttaa kalastukseen kalastuslupa-alueella valtakunnanrajasta riippumatta. Viranomaiset voivat antaa kalastuslupien myyntiin ja myynnin tulojen tilityksiin liittyviä määräyksiä ja ohjeita sekä valvoa yksityisten tahojen lupamyyntiä.

Kalastuslupien tietyllä alueella tuottama tulo kuuluu alueen kalastusoikeuden haltijoille näiden vesialueosuuksien mukaisessa suhteessa. Poikkeuksena edellä mainitusta on valtion kalastusoikeuteen tai muuhun erityiseen perusteeseen perustuva kalastusoikeus, jonka arvo-osuus määritellään 2 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa.

Lupien luovuttamisesta tietyltä alueelta saadut tuotot tuloutetaan Suomen ja Ruotsin yhteiselle tilille. Kun kalastusoikeuden haltijoille on annettu heidän osuutensa, on viranomaisten käytettävä jäljelle jäävä osuus yhteisesti päätettyihin valvonnan ja tutkimuksen toimenpiteisiin alueella.

Rajajokisopimuksen olennaisena osana on kalastussääntö, joka sisältää määräyksiä muun muassa rauhoituspiireistä, rauhoitusajoista, vähimmäismitoista sekä pyyntivälineistä ja niiden käytöstä. Niiltä osin kuin kalastussäännössä ei ole jostakin asiasta erityismääräyksiä, sovelletaan sopimusalueella kansallista kalastuslainsäädäntöä. Näin ollen muun muassa rikosoikeudellinen vastuu määräytyy kansallisen lainsäädännön mukaan.

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskisen* ja ministeriön kalastusviranomaisen tulkinta siitä, että lohi kuuluu valtiolle meidän n. 70 km pituisella Suomen puoleisella osalla Tornionjokea Juoksengista Väylänpäähän; Juoksengin kalastuskunnan, Niemen-Saloniemen kalastuskunnan, Turtolan kalastuskunnan, Pellon kalastuskunnan, Lempeän kalastuskunnan, Kiuruniemen kalastuskunnan ja Väylänpään osakaskunnan alueella, on väärä. Ministeriön kalastusviranomaisen ryhdytön moraali laintulkinnasta näkyy nyt lausuntokierrokselle annetun kalastuslain kokonaisuudistuksen perusteluissa [*Hallituksen esitys kalastuslaiksi, Yksityiskohtaiset perustelut 7§ sivu 32*], jossa he tulkitsevat yllä olevaa rajajokisopimuksen 17§ seuraavasti: "*Kyseisessä rajajokisopimuksessa on nimenomainen määräys muun muassa yhteisestä kalastuslupajärjes-*

telmästä, joka oikeuttaa kalastukseen valtakunnanrajasta riippumatta." - Tämä voidaan tulkita jopa törkeänä menettelynä jälkikäteen tuottaa oikeutusta aikaisempaan menettelyyn.

Aikanaan Ruotsin kuninkaat määräisivät omavaltaisilla julistuksillaan alamaistensa omaisuudesta, mutta Suomen tasavallassa ministerin toimivalta ei siihen kertakaikkiaan riitä. Astuessaan virkaansa valtioneuvoston jäsenet vannovat **tuomarivalan** sekä **virkaivalan** tai antavat vastaavat vakuutukset. Kaikki vallankäyttö tulee tapahtua sen mukaan, mitä siitä on perustuslain mukaisessa järjestyksessä säädetty. Vallankäyttö ilman voimassa olevan lain, tuomion tai nimenomaisen oikeusnormin perustetta on vallan väärinkäyttöä.

VALTIOLLA ON ITSELLÄN VELVOLLISUUS NÄYTTÄÄ OMISTUKSENSA

Lohiregalesta ei ole mainintaa kansallisessa lainsäädännössä. Regalekäsitettä ei mainita rajajokisopimuksessa - sopimuksen perusteluissa mainittu viittaus valtion regaleoikeuteen ei ole lainmukainen oikeustoimi. Viittaamme siihen, että **Ruotsin kuninkaan regalealue ei ole koskaan ulottunut jakokuntiemme vesialueille**, joille 2013 perustimme Väylän viehelupa-alueen ja että valtio luopui kuninkaan etuoikeudesta saaliiseen, kun **kruununkymmenykset lakkautettiin Suomessa 1.1.1925 alkaen**. Voimassa olevan kalastuslain 5§ mukaan oikeus harjoittaa kalastusta ja määrätä siitä alueellamme kuuluu kalastusoikeuden haltijoina yksinomaan meille.

KYSYMMME samalla valtioneuvostolta:

Saako Suomen tasavallan valtioneuvosto järjestettyä Tornionjoen viehekalastuksen lainmukaisesti jo ensi kesäksi ja jäämme odottamaan valtioneuvoston pikaista yhteydenottoa.

Pello 30. pvä tammikuuta 2014

Kunnioittavasti

Heikki Jolma
pj. Väylän viehelupa-alue
www.vaylanviehelupa.fi

Väylän viehelupa-alueen muodostavat järjestäytyneet jakokunnat; Juoksengin kalastuskunta, Niemen-Saloniemen kalastuskunta, Turtolan kalastuskunta, Pellon kalastuskunta, Lempeän kalastuskunta, Kiuruniemen kalastuskunta ja Väylänpään osakaskunta

TIEDOKSI:

Suomen tasavallan presidentti Sauli Niinistö <presidentti@tpk.fi>
Pääministeri Jyrki Katainen <jyrki.katainen@vnk.fi>
Eduskunta/Maa- ja metsätalousvaliokunta <mmv@eduskunta.fi>
Eduskunta/Ympäristövaliokunta <ymv@eduskunta.fi>
Valtiontalouden tarkastusvirasto <kirjaamo@vtv.fi>
Oikeuskansleri <tiedotus@okv.fi>
Eduskunnan oikeusasiamies <oikeusasiamies@eduskunta.fi>
Justitiedepartementet <justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se>
Landsbygdsdepartementet <landsbygdsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se>
Utrikesdepartementet <utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se>
Länsstyrelsen Norrbotten <norbotten@lansstyrelsen.se>
Rajajokikomissio <info@fsgk.se>
Esko Alatulkila <esko.alatulkila@co.inet.fi>
Johan Antti <johan.antti@lansstyrelsen.se>
Sirikka-Liisa Anttila <sirikka-liisa.anttila@eduskunta.fi>
Paavo Arhinmäki <paavo.arhinmaki@eduskunta.fi>
Risto Artjoki <risto.artjoki@mmm.fi>
Beatrice Ask <beatrice.ask@regeringskansliet.se>
Kalervo Aska <kalervo.aska@hotmail.com>
Tiina Astola <tiina.astola@om.fi>
Heikki Autto <heikki.autto@eduskunta.fi>
Anna Back <anna.back@hbl.fi>
Jouni Backman <jouni.backman@eduskunta.fi>
Jens Berg <jens.berg@hbl.fi>
Jukka-Pekka Bergman <jukkapekka.bergman@ylitornio.fi>
Carl Bildt <carl.bildt@regeringskansliet.se>
Dan Blomkvist <dan.blomkvist@lansstyrelsen.se>
Tuija Brax <tuija.brax@eduskunta.fi>
Sture Bucht <sture.bucht@telia.com>
Håkan Carlstrand <hakan.carlstrand@havochvatten.se>
Matti Enbuska <hist-me@phoenix oulu.fi>
Paavo Enbuska <paavo.enbuska@pp.inet.fi>
Vainö Enbuska <vainoenbuska@hotmail.com>
Eskil Erlandsson <eskil.erlandsson@regeringskansliet.se>
Jussi Eronen <jussi.eronen@mtv.fi>
Jenny Fredrikson <jenny.fredrikson@ahven.net>
Aimo Guttorm <aimo.guttorm@samediggi.fi>
Roland Haapalahti <eltema.ab@gmail.com>
Carl Haglund <carl.haglund@sfp.fi>
Tapio Hakaste <tapio.hakaste@mmm.fi>
Sirpa Hartojoki <sirpa.hartojoki@muonio.fi>
Eero Heinäluoma <eero.heinaluoma@eduskunta.fi>
Kalle Heiskanen <kalle.heiskanen@pohjalainen.fi>

Eero Helle <eero.helle@rktl.fi>
Anna-Maja Henriksson <anna-maja.Henriksson@om.fi>
Roland Henriksson <info@lainio.com>
Kosti Hietala <kosti.hietala@webinfo.fi>
James Hirvisaari <james.hirvisaari@eduskunta.fi>
Minna Holopainen <minna.holopainen@stt-lehtikuva.fi>
Jarmo Huhtala <jarmo.huhtala@ely-keskus.fi>
Jaana Husu-Kallio <jaana.husu-kallio@mmm.fi>
Markku Huusko <markku.huusko@uusisuomi.fi>
Maiju Hyry <maiju.hyry@lapinliitto.fi>
Jouni Jaako <jouni.jaako@gmail.com>
Glenn Johansson <glennjoh.gj@gmail.com>
Timo Jokelainen <timo.jokelainen@ely-keskus.fi>
Hilkka Joki <hilkka.joki@pp.inet.fi>
Jouko Jokinen <jouko.jokinen@aamulehti.fi>
Jaakko Jonkka <jaakko.jonkka@okv.fi>
Anssi Joutsenlahti <anssi.joutsenlahti@eduskunta.fi>
Jouko Jurmu <jouko.jurmu@elisanet.fi>
Heino Juuso <heino.juuso@gmail.com>
Janne Juuso <janne.juuso@hotmail.com>
Atte Jääskeläinen <atte.jaaskelainen@yle.fi>
Päivi Kainulainen <paivi.kainulainen@lapinliitto.fi>
Reijo Kallunki <reijo.kallunki@ottivaline.inet.fi>
Teemu Kammonen <teemu.kammonen@uusisuomi.fi>
Kari Kannala <kari.kannala@butzow.com>
Kyösti Karvonen <kyosti.karvonen@kaleva.fi>
Kari Kaulanen <kari.kaulanen@tornionlaakso.net>
Harri Katainen <harri.katainen@rovaniemi.fi>
Jyrki Kehus <jyrkikehus@gmail.com>
Juhani Keinänen <jaarnio@jippii.fi>
Jouni Kela <jouni.kela@stt-lehtikuva.fi>
Jouni Kempainen <jouni.kempainen@yle.fi>
Eeva Kesonen <info@simojoen-lohiranta.fi>
Matti Kettunen <matti.kettunen@jns.fi>
Kari Kilpimaa <kari.kilpimaa@gmail.com>
Kari Kinnunen <kari.a.i.kinnunen@gmail.com>
Eija Kirjavainen <eija.kirjavainen@mmm.fi>
Antti Kokkonen <antti.kokkonen@lapinkansa.fi>
Lassi Kontiosalo <lassi.kontiosalo@lapinliitto.fi>
Lauri Kontro <lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi>
Martti Korhonen <martti.korhonen@eduskunta.fi>
Juha Korkeaaja <juha.korkeaaja@gmail.com>
Jaakko Korva <jaakko.korva@pp.inet.fi>
Jari Koskinen <jari.koskinen@mmm.fi>
Johannes Koskinen <johannes.koskinen@eduskunta.fi>
Kaj Kottelin <kaj@naturfiskeguiden.com>

Christian Krogell <christian.krogell@mmm.fi>
Mikko Kärnä <mikko.karna@enontekio.fi>
Risto Lampinen <risto.lampinen@mmm.fi>
Vilhelm Lampinen <vilhelm@lampinen.se>
Pekka Lantto <lantto.p@gmail.com>
Annika Lapintie <annika.lapintie@eduskunta.fi>
Jesper Larsson <guidejesper@gmail.com>
Hannu Lehtonen <hannu.lehtonen@helsinki.fi>
Jari Leppä <jari.leppa@eduskunta.fi>
Eero Liekonen <eero.liekonen@proagria.fi>
Markus Liimatainen <markus.liimatainen@yle.fi>
Kalervo Liisanantti <kalervo.liisanantti@pp.inet.fi>
Paavo Lipponen <paavo.t.lipponen@gmail.com>
Markus Lohi <markus.lohi@eduskunta.fi>
Tomi Lähdenniemi <tomi.lahdeniemi@satakunnankansa.fi>
Pentti Lähteenoja <pentti.lahteenoja@mmm.fi>
Heikki Lääkkölä <heikki.laakkola@pohjolansanomat.fi>
Eeva-Maria Maijala <eeva-maria.maijala@eduskunta.fi>
Hannes Manninen <hannes.manninen@hotmail.fi>
Markku Mantila <markku.mantila@kaleva.fi>
Jussi Martikainen <jussi.martikainen@maaseuduntulevaisuus.fi>
Tapani Melaluoto <tapani.melaluoto@ylitornio.fi>
Gertrud Monlund <gertrud.monlund@hotmail.com>
Riitta Monto <riitta.monto@ts.fi>
Antero Mukka <antero.mukka@hs.fi>
Markus Mustajärvi <markus.mustajarvi@eduskunta.fi>
Erkki Muukkonen <erkkimuukkonen@gmail.com>
Markku Myllylä <markku.myllyla@ahven.net>
Ilkka Mäkelä <ilkka.makela@vapaa-ajankalastaja.fi>
Markku Mäkitalo <markku.makitalo@kittila.fi>
Hanna Mäntylä <hanna.mantyla@eduskunta.fi>
Päivi Nerg <paivi.nerg@intermin.fi>
Juha Niemelä <juha.niemela@muonio.fi>
Ville Niinistö <ville.niinisto@ymparisto.fi>
Bengt Niska <bengt.niskakonsult@gmail.com>
Kai Niva <kai.niva@pp.inet.fi>
Heikki Nousiainen <h.n@kolumbus.fi>
Mikaela Nylander <mikaela.nylander@eduskunta.fi>
Jyrki Oikarinen <jyrki.oikarinen@kalatalousneuvonta.fi>
Arto Ojala <arto.ojala@kolumbus.fi>
Juha Ojala <juha.ojala@mmm.fi>
Johanna Ojala-Niemelä <johanna.ojala-niemela@eduskunta.fi>
Petteri Orpo <petteri.orpo@eduskunta.fi>
Nadia Paavola <nadia.paavola@pohjalainen.fi>
Antti-Pekka Palokangas <antti-pekka@westribe.fi>
Pentti Pasanen <pentti.pasanen@ely-keskus.fi>

Heikki Peltokangas <heikki.peltokangas@ilkka.fi>
Pekka Pelttari <pekka.pelttari@tornio.fi>
Heikki Perttula <heikki.perttula@gmail.com>
Juuso Pesälä <juuso.pesala@helsinki.fi>
Heikki Peura <heikki@luoteis-lappi.com>
Juha Pieskä <korkealehon.kiertajat@majjala.inet.fi>
Hannele Pokka <hannele.pokka@ymparisto.fi>
Jorma Pokkinen <jorma.pokkinen@aamulehti.fi>
Katariina Poskiparta <katariina.poskiparta@ymparisto.fi>
Pekka Pyykönen <pekka.pyykonen@pp.inet.fi>
Kari Rajamäki <kari.rajamaki@eduskunta.fi>
Riikka Rautiainen <riikka.rautiainen@yle.fi>
Pekka Ravi <pekka.ravi@eduskunta.fi>
Mika Riipi <mika.riipi@lapinliitto.fi>
Peter Rivinoja <rivinco@bredband2.com>
Pasi Romakkaniemi <pasi.romakkaniemi@erakyna.inet.fi>
Raimo Ronkainen <raimo.ronkainen@tornio.fi>
Jan Rova <jan@rova.se>
Eero Rundgren <eero.rundgren@luukku.com>
Simo Rundgren <simo.rundgren@eduskunta.fi>
Pirkko Ruohonen-Lerner <pirkko.ruohonen-lerner@eduskunta.fi>
Tapani Ruokanen <tapani.ruokanen@kuvalehdet.fi>
Päivi Räsänen <paivi.rasanen@intermin.fi>
Seppo Rätty <seppo.raty@pp3.inet.fi>
Pirkko Saarela <pirkko.saarela@ely-keskus.fi>
Veli-Matti Saksi <veli-matti.saksi@vapaa-ajankalastaja.fi>
Milla Salo <milla@luoteis-lappi.com>
Pertti Salolainen <pertti.salolainen@eduskunta.fi>
Baas Sami <baas.sami@pello.fi>
Kimmo Sasi <kimmo.sasi@eduskunta.fi>
Björnar Seppola <bjseppola@hotmail.com>
Minna Siilasvuo <minna.siilasvuo@tornionlaakso.net>
Risto Similä <ristosimila@ounasjoki.fi>
Juha Sipilä <juha.sipila@eduskunta.fi>
Timo Soini <timo.soini@eduskunta.fi>
Antti Sorro <antti@sorro.fi>
Hans Stenudd <hans.stenudd@strt.com>
Satu Takala <satu.takala@ilkka.fi>
Esa Tammelin <esa.tammelin@vtv.fi>
Juhani Tapio <juhani.tapio@pohjolansanomat.fi>
Mikko Tavastila <mikko.tavastila@fortum.com>
Esko Tavia <esko.tavia@simo.fi>
Esko-Juhani Tennilä <esko-juhani.tennila@rovaniemi.fi>
Jari Tervahauta <jari.tervahauta@pp1.inet.fi>
Kimmo Tiilikainen <kimmo.tiilikainen@eduskunta.fi>
Kyösti Tornberg <kosti.tornberg@kolari.fi>

Oras Tynkkynen <oras.tynkkynen@eduskunta.fi>
Jutta Urpilainen <jutta.urpilainen@eduskunta.fi>
Petri Uusitalo <petri.uusitalo@naamisuvanto.net>
Ragnar Uusitalo <ragnar.uusitalo@linjebesiktning.se>
Tapio Vaara <vaara.t@hotmail.com>
Vesa Vaarama <vesa.vaarama@yle.fi>
Tapio Vallin <tapio.vallin@satakunnankansa.fi>
Veikko Valtonen <veikko.valtonen@ts.fi>
Riikka Venäläinen <riikka.venalainen@hs.fi>
Tommy Vestersund <tommy.vestersund@bollnas.se>
Jukka Viitala <jukka.viitala@hotmail.fi>
Ari Vuopio <a.vuopio@luukku.com>
Mauri Välimaa <mauri.valimaa@gmail.com>
Jouko Ylisaukko-oja <tropical@suomi24.fi>
Jaakko Ylitalo <jaakko.ylitalo@gmail.com>
Merja Ylä-Anttila <merja.yla-anttila@mtv.fi>
Sven-Erik Österberg <sven-erik.osterberg@lansstyrelsen.se>
Peter Östman <peter.ostman@eduskunta.fi>